

GONDOLAT- FÜZÉR

ABSZTRAKTOK 2023

Filadelfia Integrált Szociális Intézmény
Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ

GONDOLATFÜZÉR

ABSZTRAKTOK 2023

Válogatás a Baptista Egyházi
Szociális Módszertani Központ
szakmai rendezvényeinek előadásáiból

GONDOLAT- FÜZÉR

ABSZTRAKTOK 2023

Válogatás a Baptista Egyházi
Szociális Módszertani Központ
szakmai rendezvényeinek előadásaiából

Szerkesztette:
Szirtes-Tankó Tünde

Baptista Egyházi Szociális
Módszertani Központ

Budapest
2024

A füzetet a Filadelfia Integrált Szociális Intézmény Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központja gondozta.

A kiadóról

Miniszteri kijelölés alapján a kiskőrösi Filadelfia Integrált Szociális Intézmény szervezeti keretei között 2017 elején, budapesti székhelyen kezdte meg működését a Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ. A szociális módszertan fő feladata, hogy a szociális szolgáltatások működéséhez szakmai támogatást nyújtson, javítsa a szolgáltatások minőségét. Az egyházi fenntartásból fakadó összetett feladat, hogy segítse a szolgáltatások egyházi, keresztyén értékrend alapján történő működését. Jelenleg 12 baptista belső egyházi jogi személy fenntartó működik szociális területen. Az intézményekben közel 3 ezer munkavállaló dolgozik, akik naponta több mint 27 ezer ellátott életét segítik különféle formákban. A szolgáltatások köre az ellátások szinte teljes spektrumát felöleli, a házi segítségnyújtástól, pszichiátriai és szenvedélybeteg és idősek ellátásán át, a családi bölcsődéig és nevelőszülői hálózatokig. A baptista szociális szolgáltatások csaknem minden vármegyében jelen vannak, a legtöbb a Közép-Magyarországi Régió és Kelet-Magyarország területén.

Első könyvünk 2021-ben jelent meg, amelyet azóta több szakmai kiadvány is követett.

Honlapcímünk: szocialismodszeran.hu

© Filadelfia Integrált Szociális Intézmény

© Szerzők, szerkesztők

Digitális változat: ISBN 978-615-02-0090-3

Felelős kiadó: Opauszki György, a FISZI vezetője

Borító és tördelés: Sinka Csaba (Grafikrea Design)

Tartalom

Szerkesztői előszó	9
--------------------------	---

„Jövőt és reményt adok nektek” (Jer 29,11) BAPTISTA ORSZÁGOS SZOCIÁLIS VEZETŐI KONFERENCIA, 2023. március 8–9.

Tóth Judit

Az egyházak számára elérhető európai uniós források	14
---	----

Lakatos Hedvig

Így írtuk mi át – a törvény változásai a jogász szemszögéből	17
--	----

Dezső Gergely

Az intelligens otthonok technológiai megoldásainak áttekintése, és azok lehetséges alkalmazásai a szociális ellátásban	19
--	----

Szanyi Gergely

„Felzárkózó települések” hosszú távú programja	21
--	----

Toszeckzy Renáta

Csillagmajor - Családok Átmeneti Otthona bemutatása	23
---	----

Kiss Péter

Központi gondolatok – Aktualitások a „fenntartók fenntartójának” szemüvegén keresztül	24
--	----

Serafin József

Baptista szociális szolgáltatások	27
---	----

TÁMOGATOTT LAKHATÁS ORSZÁGOS SZAKMAI MŰHELY, 2023. március 22.

Kozicz Ágnes

Ellátott személyek jogsérelmei
a támogatott lakhatásban 32

Jádi Krisztina

Támogatott lakhatás megvalósítása súlyosan érintett autizmussal
élő személyek számára 34

Farkas-Régi Annamária

A Móló Támogatott lakhatás 38

Hajdu Julianna

Sorsfordító Szolgáltató Központ Sorsok Háza Szociális Intézmény
Támogatott lakhatás 40

Bódy Éva

Elemek és értelmezések 43

ÖNKÉNTES KONFERENCIA, 2023. április 25.

Perpék Éva

Az önkéntesség látható és láthatatlan költségei 48

Kovács Zoltán Károly

Önkéntes tevékenység a Menedék Alapítványnál 50

Gelencsér Tünde

A Piros Orr Bohócdoktorok Alapítvány missziójának bemutatása 52

Bödöné Somogyi Irén

Szívparna-program a Magyarországi Baptista Egyházban 55

TÁMOGATOTT LAKHATÁS ORSZÁGOS SZAKMAI MŰHELY – ÜTKÖZŐ-PONTOK, 2023. május 24.

Völgyiné Zdolik Katalin

Támogatott lakhatás működése a Down Alapítványnál
Néhány vitaindító gondolat..... 58

Tira Rozália

Mindennapok a támogatott lakhatásban 60

Kiss Péter

Az önkéntesség, mint az életünket és közösségünket
meghatározó alapelv. Köszöntés 64

Serafin József

Önkéntesség – gondolatok egy fogalom margójára..... 66

Drog és ami mögötte van – **Szenczy István** narratívája 68

TÁMOGATOTT LAKHATÁS ORSZÁGOS SZAKMAI KONFERENCIA, 2023. november 23–24.

Joó Aranka

Állami fenntartású támogatott lakhatások
egy kutatás tükrében 74

Nelhübel-Oláh Henriette

Paradigmaváltás a szociális ellátórendszerben,
szemléletváltás az intézményi gondoskodásban 76

Apostol András és Apostol Viktória

Intézmény, vagy hagyod, hogy intézzem? 78

Kostyalik Katalin

Híd az életbe – Fogyatékos otthonból az Otthonba..... 80

Jakubinyi László

Egyszerűen emberi: személyi asszisztencia
és szociális farm a gyakorlatban 82

Német-Mikes Andrea

Akadálypálya a támogatott lakhatásban
A személyközpontú segítség gyakorlati nehézségei
és lehetséges megoldása 84

Monostori Katalin

Kié a döntés joga? A támogatott döntéshozatal alkalmazásának
korlátai a fogyatékos emberek bentlakásos intézményeiben..... 87

Szerkesztői előszó

2023-ban indítottuk el új kiadványunkat, a Gondolatfüzért, amely a 2022-es szakmai rendezvényeinken elhangzottak összefoglalóit tartalmazta, válogatva, de teljességre törekedve. Ahogy az első előszóban jeleztük, ezt egy éves periodikájú sorozatnak gondoltuk el. Reméltük, hogy a következő évben is lesznek olyan események, amelyek tartalmát rövid összefoglalók formájában, érdemes lesz megosztani másokkal is. Bízunk abban is, hogy az előadók, az előző év tapasztalatához hasonlóan, készségesen együttműködnek velünk ebben a folyamatban. Isten kegyelméből, idén is közreadhatjuk a Gondolatfüzér-sorozat második részét.

Az első kiadványunk elején utaltunk arra is, hogy a módszertani munka lényeges elemének tartjuk a különféle tematikájú programok szervezését, lebonyolítását, melyeknek nagy szerepük van az információáramlásban, a kapcsolatépítésben, a szakmai identitás erősítésében. Az elmúlt év számos, kisebb-nagyobb szakmai rendezvényéből – konferenciák, műhelyek, élménynapok, szakmai kirándulások, önkéntes táborok, érzékenyítő programok – kiadványunk hatnak a lenyomatát tartalmazza. A hagyományosan megrendezésre kerülő éves vezetői konferencia, az országos TL konferencia és a Támogatott Lakhatás Országos Műhelyeken elhangzottak összefoglalói mellett, friss kiadványunkat két önkéntes esemény anyagai színesítik, amely együttal egy új irányt is jelent a szerteágazó módszertani munkánkban. Törekszünk arra, hogy rendezvényeink tartalma fontos és aktuális témákat érintsen. Ezekhez igyekeztünk olyan előadókat megnyerni, akik az adott kérdéskör neves szakértői, a témákat módszertanilag változatos formában tálalni (kerekasztal-beszélgetések, world-café stb.), és ahol lehet, új és humoros elemekkel (ChatGPT, Dall-E), kiállításokkal, izgalmas pódiumbeszélgetésekkel, új programelemekkel (pl. mini coaching) kiegészíteni a szakmai tartalmat. Odafigyeltünk, hogy megfelelő legyen a helyszín, és az anyagi hozzájárulás mértéke minél több szakember jelenlétét lehetővé tegye. Tehát továbbra is sok időt és energiát fektetünk alkalmaink megfelelő előkészítésébe és lebonyolításába.

Budapest, 2024. 02. 06.

Szirtes-Tankó Tünde

"JÖVŐT ÉS REMÉNYT ADOK NEKTEK" (IER 29,11)

BAPTISTA ORSZÁGOS SZOCIÁLIS VEZETŐI KONFERENCIA

2023. 03. 8-9.
SZERDA, CSÜTÖRTÖK

ERZSÉBET PARK HOTEL
PARÁDFÜRDŐ, KOSSUTH L. ÚT 372.

BŐVEBB INFORMÁCIÓ ÉS REGISZTRÁCIÓ
A SZOCIÁLISMÓDSZERTAN.HU OLDALON

A
JÖVŐ...
KIHÍVÁS?

BAPTISTA EGYHÁZI SZOCIÁLIS MÓDSZERTANI KÖZPONT

A plakátot Szirtes-Tankó Tünde készítette.

„Jövőt és reményt adok nektek” (Jer 29,11)

Baptista Országos Szociális Vezetői Konferencia

2023. március 8–9.

Erzsébet Park Hotel*** Superior
(3244 Parádfürdő, Kossuth Lajos út 372.)

Program

2023. március 8. (szerda)

- 10:00 Igei bevezető - *Papp János* egyházelnök, MBE
- 10:10 Köszöntő - *Varga László Ottó* főtktár, MBE
- 10:20 Köszöntő, eredmények a szociális ágazatban
- *Fülöp Attila* gondoskodáspolitikáért felelős államtitkár, BM
- 10:40 Helyzetkép Magyarország számára elérhető európai uniós forrásokról – *Tóth Judit* helyettes államtitkár, BM
- 11:00 30 éves a Szociális törvény – *dr. Lakatos Hedvig* osztályvezető, Humán Kodifikációs Főosztály Szociális Jogi Osztály, BM
- 11:20 Szünet
- 11:45 Nem kell félni a robotoktól? - *dr. Galambos Péter* igazgató, egyetemi docens, ÓE
- 12:20 Intelligens otthonok technológiai megoldásainak áttekintése, és azok lehetséges alkalmazásai a szociális ellátásban - *dr. Dezső Gergely* főiskolai tanár, NYE
- 13:00 Ebéd
- 14:15 Intézmény és lelkészség - *Durkó István* misszióigazgató, MBE
- 14:35 Újdonságok, fejlesztések, változások
Szanyi Gergely igazgató, FETE
Toszeckzy Renáta intézményvezető, Csillagmajor CSÁO
- 15:05 BapTee ismertetése
- 15:15 Szünet

- 15:40 BapTee - World-Café: Beszélgetés és Activity
- 18:00 Vacsora, bowling bajnokság
2023. március 9. (csütörtök)
- 9:00 Lelki ébresztő – *dr. Steiner József* lelkipásztor
- 9:15 A közeljövő aktualitásai - *dr. Andráczi-Tóth Veronika* főosztályvezető, BM
- 9:45 A jövő kihívás? - kerekasztal-beszélgetés az ágazat jövőjéről
Moderátor:
- *dr. Juhász Péter* mesteroktató, SE
- Kerekasztal résztvevői:
- *dr. Andráczi-Tóth Veronika* főosztályvezető, BM
  - *Jakubinyi László* kuratóriumi elnök, Szimbiózis Alapítvány
  - *Győri-Dani Lajos* ügyvezető alelnök, Magyar Máltai Szeretetszolgálat
  - *dr. Nyitrai Imre* senior szakmai szakértő, oktató, SE
  - *Serafin József* módszertani vezető, MBE
- 10:45 Szünet
- 11:00 Központi gondolatok – Aktualitások a fenntartók fenntartójának szemüvegén keresztül - *Kiss Péter* operatív igazgató, MBE
- 11:10 Az egyházi belső ellenőrzés tapasztalatai - *Kocsisné Juhász Gabriella*, EBECS
- 11:35 Módszertani jövő-kép – Serafin József módszertani vezető, MBE
- 11:45 Pódiumbeszélgetés. Vendégek: *Koltai Róbert* és *Gaál Ildikó*
Beszélgetőpartner: *Katona Gergely*
- 13:00 Ebéd

Az egyházak számára elérhető európai uniós források

Tóth Judit

helyettes államtitkár

Európai Unió Fejlesztések Koordinációjáért Felelős

Helyettes Államtitkárság, Belügyminisztérium

A 2021-2027 programozási időszakban az operatív programok keretében összesen 10 340 Mrd Ft uniós forrás kerülhet felhasználásra Magyarországon. A Belügyminisztérium szakpolitikai felelősségébe tartozó források közül, elsősorban az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz), a Svájci Hozzájárulás II. és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMIA) és a Belső Biztonsági Alap (BBA) keretében számolhatunk az egyházak által is elérhető pénzügyi forrásokkal az időszakon belül.

Az EFOP Plusz célja a társadalomban tapasztalható pozitív folyamatok megerősítése, a szociális felzárkózás támogatása Magyarországon. Az operatív program négy humán szakterület fejlesztéseit foglalja magában (köznevelés, társadalmi felzárkózás, szociális és gyermekvédelmi, valamint család-és ifjúságpolitika), így az Európai Unió által, a 2021-2027 közötti időszakra meghatározott szakpolitikai célkitűzések közül a **szociálisabb** és **befogadóbb** Európa megteremtéséhez kíván hozzájárulni a **szociális jogok európai pillérében foglaltak figyelembevételével**.

A **köznevelési fejlesztések** abban segíthetnek, hogy alacsonyabb legyen a korai iskolaelhagyók aránya és magasabb az inkluzívan oktatott tanulók száma. A tervezett **fejlesztési területek ezzel összhangban**: a korai iskolaelhagyás csökkentése, a tanulói eredményesség javítása esélyteremtéssel és a kulcskompetenciák fejlesztésével, a pedagógiai munkát végzők társadalmi és szakmai elismertségének javítása, a pedagógusok fenntartható utánpótlásának biztosítása.

A **társadalmi felzárkózáshoz** kapcsolódó fejlesztések révén célunk a szegénységben élők arányának további csökkentése, a társadalmi befogadás

erősítése, a szegénység újratermelődésének megakadályozása valamint a területi és társadalmi egyenlőtlenségek felszámolása.

A **szociális fejlesztések** révén tovább erősödhet a szociális biztonság, ennek eredményeként pedig javul a sérülékeny csoportok életminősége, önálló életviteli feltételei javulnak. Folytatjuk továbbá 2014-2020-as időszakban a Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Programban (RSZTOP) megvalósított fejlesztéseket, amelyet a következő időszakban az Anyagi nélkülözésre vonatkozó prioritási tengely keretében lesznek elérhetők.

A **család- és ifjúsági** fejlesztések célja, hogy hozzájáruljon a munka és a családi élet összeegyeztetését ösztönző intézkedésekhez, a 0-7 éves kis- és kora gyermekkorban lévő korosztály ellátásához, a szükségletek szerinti szakemberállomány biztosításához, az aktív és egészséges idősödéshez.

Az **MMIA** olyan társadalmi beilleszkedést támogató programok megvalósítását támogatja, amelyek a sikeres beilleszkedéshez minél több integrációs elemet (lakhatás, magyar nyelvi képzés, munkaerőpiacra történő belépés, harmadik országokban megszerzett végzettségek honosításának, gyermekek iskolai felzárkózásának stb. támogatása) magukba foglalnak, amelyek kiterjednek a kísérelő nélküli kiskorúakra és a sérülékeny személyek különböző csoportjaira is. A **BBA** keretében a bűncselekmények áldozatai korai azonosításának, védelmének és támogatásának javítására, valamint a partnerségek fejlesztésére lesznek elérhető források.

A Belügyminisztérium – figyelembe véve a hazai fejlesztési szükségleteket és prioritásokat – a jelenlegi időszakban a **Svájci Hozzájárulás II.** keretében az emberkereskedelem elleni küzdelem, az egészségügy és szociális védelem, a kisebbségek és társadalmilag hátrányos helyzetű csoportok tematikus területeken tervez beavatkozásokat.

A **program célja** a hospice és palliatív ellátás országos rendszerének fejlesztése a betegek és családjaik életminőségének javítása érdekében. A célok eléréséhez fontos a meglévő erőforrások hatékonyabb gazdálkodása mellett az

érintett szereplők, szervezetek együttműködésének, integrációjának javítása.

Kulcsszavak: operatív programok, Európai Unió forrás, Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz), Svájci Hozzájárulás II., Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMIA), Belső Biztonsági Alap (BBA)

Így írtuk mi át – a törvény változásai a jogász szemszögéből

Lakatos Hedvig

osztályvezető

Humán Kodifikációs Főosztály Szociális Jogi Osztály, BM

Az előadás áttekintést adott a szociális igazgatásról és szociális ellátásáról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: szociális törvény) harminc éves történetének főbb állomásairól, jelentősebb tartalmi változásairól, valamint módosításainak gyakoriságáról számszerűsített formában. Az előadás – párhuzamban állítva az eredeti 30 évvel ezelőtti törvényi rendelkezéseket a jelenleg hatályos törvényi rendelkezésekkel – vizsgálta a legfontosabb tartalmi, valamint terjedelmi változtatásokat.

A törvényi változások legfontosabb adatai a következők:

A szociális törvény születésekor 140 paragrafust tartalmazott, a most hatályos törvény ugyanakkor 258 paragrafust foglal magában.

Az eredeti törvény oldalszám nyomtatásban 35 oldal terjedelmű volt, a jelenlegi pedig 142 oldal terjedelmű.

A törvény eredetileg 13 tárgykörben adott felhatalmazást végrehajtási szabályok megalkotására, a ma hatályos törvény azonban már 43 tárgykörben ad felhatalmazást végrehajtási szabályok megalkotására.

A szociális törvény megalkotása óta mindösszesen 99 alkalommal módosult, ezen belül két évben kiugróan magas volt a törvényi módosítások száma: 2013-ban: 12 esetben, 2017-ben: 11 esetben módosult. Két évben ugyanakkor egyszer sem került sor a törvény módosítására, ezek az évek a következők voltak: 2000 és 2002.

A szociális törvénynek három olyan paragrafusa van, ami 1993. január 27. óta, azaz a törvény kihirdetése óta változatlan szöveggel van hatályban. A szociális törvénynek ezidáig soha nem módosított paragrafusai, számozási megjelölés szerint: 1. §; 103.§; 106.§.

A szociális törvényben szabályozott pénzbeli ellátások jelentős változáson estek át, hiszen a jelenleg szabályozott hat pénzbeli ellátás közül kizárólag az

ápolási díjra vonatkozó szabályok voltak megtalálhatók az eredeti törvényben, a többi öt pénzbeli ellátás később került beépítésére, ezzel egyidejűleg a törvény korábbi pénzbeli ellátásai sorra hatályon kívül helyeződtek.

A szociális alapszolgáltatások formái jelentősen bővültek az elmúlt 30 évben. A törvény eredetileg öt típusát különböztette meg a szociális alapszolgáltatásoknak, mára ez szám kilencre növekedett (étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, nappali ellátás, falugondnoki szolgáltatás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka)

A szociális szakosított szolgáltatások is stabil részét képezik a törvénynek, az ápolást, gondozást nyújtó intézmények, a rehabilitációs intézmények, valamint az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények alapvető szabályrendszere a törvény születése óta jelen van a szociális törvényben, míg a lakóotthon 1999 óta, a támogatott lakhatás pedig 2013 óta nyert szabályozást a törvényben.

A szociális törvény ellátási kötelezettségre vonatkozó szabályrendszere jelentős változáson esett át az elmúlt harminc évben. Az eredeti törvényben a hangsúly a helyi önkormányzatok feladatellátási kötelezettségén volt, mára ez eltolódott az állam fenntartói kötelezettségének irányába. Az önkormányzatok szerepvállalása elsősorban az alapszolgáltatások tekintetében maradt meg.

Kulcsszavak: szociális törvény, törvénymódosítások, 1993–2023, pénzbeli ellátások, alapszolgáltatások, szakosított szolgáltatások

Az intelligens otthonok technológiai megoldásainak áttekintése, és azok lehetséges alkalmazásai a szociális ellátásban

Dezső Gergely

főiskolai tanár, Nyíregyházi Egyetem

A mesterséges intelligencián alapuló megoldásokat alkalmazó eszközök használatának bevezetése a szociális ellátásba napjainkban intenzíven kutatott téma, amelyhez kapcsolódóan nagyszámú publikáció és gyakorlati megvalósításról szóló beszámoló érhető el.

Az előregedő társadalmakban az időskorú felnőttek ellátására szakosodott intézmények rendszerének befogadóképessége egyre nehezebben tud lépést tartani a szolgáltatásokra igényt tartó társadalmi réteg létszámával. Ezért az ellátásban a hagyományos gondozási megoldásoktól egyre inkább afelé tolódik el a hangsúly, hogy az ellátottak az időskor minél nagyobb szakaszát minél nagyobb önállósággal legyenek képesek megélni. Ennek egyik formája az, hogy az emberek az otthonaikban élék meg az öregedés folyamatát, amire a nemzetközi szakirodalomban külön szakkifejezést is használnak (aging at home, aging in place). Más formája lehet egy olyan intézményes ellátás, amely támogatja az önálló, vagy részben önálló életvitelt.

A kihívás nem csak az intézmények kapacitásában, hanem a szakemberhiányban is felismerhető. Az idős emberek viszonylagos önálló életvitelének támogatásához is gondozókra van szükség, azonban erre a feladatra sehol a világon nincs elegendő ember.

A 20. században megindult, és jelenleg is gyorsulva zajló technológiai fejlődés ígéretes lehetőségeket nyit meg a szociális ellátásban is. A fejlődő technológia legfontosabb jellemzői a hálózatba kapcsolható eszközök sokasága (IoT, internet of things), az egyre megbízhatóbb érzékelők és mechatronikai eszközök (robotok, háztartási gépek), a mesterséges intelligencián alapuló megoldások terjedése az élet számos területén.

Az emberekkel kapcsolatba kerülő gépek használatakor kiemelten fontos

kérdés az eszközök megbízhatósága és egy esetleges meghibásodás, üzemzavar kockázata. Ez az oka annak, hogy a kutató laboratóriumok által napról napra elért látványos fejlesztési eredmények nem jelennek meg azonnal a kereskedelemben és a mindennapi használatban. Egy sikeresen működtethető prototípustól hosszú út vezet a minden szempontból megfelelő, kereskedelmi forgalomba hozható termékig. A megbízhatóság különösen fontos olyan emberek esetén, akik életvitelükben valamilyen módon korlátozottak. Ez a korlátozottság nem csak ágyhoz kötöttséget jelenthet, gondolhatunk az időszedéssel járó feledékenységre, instabil egészségi állapotra, csökkent alkalmazkodóképességre még abban az esetben is, ha egyébként az önálló életvezetéssel általában nincs gond.

Az intelligens otthonok (okosotthonok) három fő célja a magasabb kényelem biztosítása, az épület energiahatékonyságának növelése és az életvitel támogatása. Az intelligens otthonok nemcsak idősek vagy betegek számára készülnek, hanem minden ember számára. Ugyanakkor nem volt szükség sok időre ahhoz, hogy az egészségügy és a szociális ellátás szakemberei felismerjék az intelligens otthon megoldásokban rejlő lehetőségeket. Ami egy egészséges embernek kényelmi funkció, az egy mozgásában korlátozott személy számára alapvető segítséget jelenthet. Ilyen lehet például az eszközök irányítása hanggal. Ezen túl ma már számos olyan eszköz áll rendelkezésre, amelyre csak akkor van szükség, ha valakinek az egészsége meggyengül. Példaként említhető az intelligens gyógyszeradagoló, kerekesszék vagy a jelenlét és elesés érzékelőkkel kialakított állapotfigyelő rendszer, amely egy központi segítő szolgálattal áll kapcsolatban.

Bár az intelligens megoldások alkalmazása a szociális ellátásban ma már számos országban rohamosan terjed, valószínű, hogy e szakterületen a várható gyors fejlődés útján még éppen csak az első lépéseket tette meg az emberiség.

Kulcsszavak: intelligens ház, okosotthon, mesterséges intelligencia, szociális ellátás, idősgondozás

„Felzárkózó települések” hosszú távú programja

Szanyi Gergely

területfejlesztés és foglalkoztatási igazgató, Baptista Szeretetszolgálat

A Baptista Szeretetszolgálat egyike annak a 28 egyházi és civil szervezetnek, amelyek Magyarország leghátrányosabb településein évek óta dolgoznak a felzárkózás érdekében. A 2023-ban 178 településen működő hosszú távú, komplex településfejlesztési programba, amelyet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat koordinál, az ország 300, gazdasági és társadalmi mutatóik alapján a leghátrányosabbnak tekintett települése került. A Baptista Szeretetszolgálat egyik első helyszíne a Baktalórántházai járás (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) több községe volt.

A program hatásterületei

- Foglalkoztatás és helyi gazdaságfejlesztés
- A leghátrányosabb helyzetű települések önfenntartó képességének javítása a szociális gazdaság eszközeivel
- Munkához jutás segítése, munkaközvetítés (pl. aktív munkaerőpiaci eszközök használata, munkába járás támogatása, szociális szakemberek továbbképzése)
- Kiskert-program, háztáji (pl. közös kertek létrehozása, termelés közös földön)
- Inkubátor programok, helyi vállalkozások támogatása
- Hosszútávú munkaerőpiaci mentorprogram kialakítása

Besenyődön a program részeként egy egyedülálló vertikális hidropónikus rendszer létesült. A magyar fejlesztésű berendezés neve Rotower, amit a szervezet neve alapján csak Baptower-ként emlegetnek a helyiek és a program munkatársai. Az automatizált technológia, a megfelelő hőmérsékletkezelés, a tápoldatozás és világítás 4200 növény, elsősorban saláta és fűszernövény, valamint 400 mikrozöld termesztésére alkalmas. A berendezés vertikálisan növénytermesztést tesz lehetővé, forgatható, környezetbarát, sziget üzemű

és kisebb a helyigénye mint a többi rendszernek. A működtetésében két helybeli munkatárs vesz részt.

Kulcsszavak: „Felzárkózó települések”, komplex településfejlesztés, hosszú távú kormányprogram, vertikális hidropónikus növénytermesztés, Baktalórántházai járás

Csillagmajor - Családok Átmeneti Otthona bemutatása

Toszeckzy Renáta

intézményvezető

„Lehetséges, hogy az az energia, ami szeretetünkben, jobbra való törekvésünkben, hasznos munkánkban testesül meg, az nem vész el – mint ahogy az energia sem vész el, hanem valami magasabbrendűvé alakul, egy olyan világgá, amit Isten célul tűzött ki maga elé.” (Lázár Ervin)

Szakmai munkánkat Lázár Ervin fenti gondolatának megfelelően végezzük a Csillagmajor Családok Átmeneti Otthonában, ahol országosan tudunk fogadni különböző okokból krízisbe került családokat.

Intézményünk 2022. októberében kapta meg a működési engedélyét 20 fő befogadó képességgel. Célunk az átmenetileg otthontalanná vált szülők és gyermekek számára a biztonságos, életvitelszerű tartózkodási hely biztosításán túl olyan komplex segítségnyújtás, mely az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetéséhez, a család helyzetének rendezéséhez vezet. Átmeneti otthonunk fontos célja, hogy megelőzze, illetve megszüntesse a gyermek veszélyeztetettségét, megakadályozza a gyermek elszakadását szüleitől és a gyermekek állami gondoskodásba kerülését, segítse a szülőt gyermekei ellátásában.

A Csillagmajor Családok Átmeneti Otthonában a lakhatási krízishelyzetbe került családok mellett fogadni tudjuk az emberkereskedelem által kizsákmányolt áldozatokat is, hiszen intézményünkben az emberkereskedelem elleni küzdelem területén szerzett speciális tudással rendelkező kollégák is dolgoznak.

Kulcsszavak: családok átmeneti otthona, gyermekek, veszélyeztetettség, emberkereskedelem elleni küzdelem

Központi gondolatok – Aktualitások a „fenntartók fenntartójának” szemüvegén keresztül

Kiss Péter

operatív igazgató, Magyarországi Baptista Egyház

Ahogy a tavalyi előadásban is elhangzott, a Magyarországi Baptista Egyház életében a 2021. év számos, elsősorban szervezeti változást hozott, amelyek az intézményi rendszerhez történő vezetői, fenntartói hozzáállás erősödését is magával hozta. Ezen intézkedések előrehaladásának értékelése kritikus fontosságú a generálni kívánt hatások ellenőrzése tekintetében, amely változásokat az alábbiakban összegezzük.

A 2011-2021-es időszak során az Egyház, valamint az általa származtatott jogi személyek által fenntartott köznevelési és szociális intézményrendszer jelentős fejlődésére és növekedésére került sor, amelyet követően az a célunk 2021-től, hogy az intézményrendszerek méretének megfelelő szervezeti és szabályozási háttér is biztosításra kerüljön az elmúlt évtized tapasztalatait felhasználva, beépítve. Ennek megfelelően 2021. ősze folyamán az Országos Tanács¹ több alkalommal is fejlesztette a szociális és köznevelési intézményeket fenntartó gyülekezetek és szervezetek működését meghatározó egyházi szabályokat.

Elsőként a 2021. 09. 14-i OT ülés alkalmával döntött a belső egyházi jogi személy szervezetekre vonatkozó egyházi jóváhagyással (engedélyezés) kapcsolatos 2017.01.17./2B. számú OT határozat felülvizsgálatáról, amely idejére részlegesen felfüggesztésre került az engedélyezési eljárás is. A felülvizsgálat eredményeként az egyházi jóváhagyásra vonatkozó határozat több elemmel is kiegészítésre került, különös tekintettel az új intézmények és szolgáltatások indításával összefüggően. A továbbiakban fontosnak látjuk, hogy az engedélyezési eljárásra közvetlenül az újonnan induló szolgáltatásokra vonatkozó szervezeti döntést követően, de az érdemi kötelezett-

---

1. A Magyarországi Baptista Egyház döntéshozó szerve két Országos Közgyűlés között.

ségvállalásokat megelőzően kerüljön sor. Szintén alapvető szempontként került beépítésre, hogy az indítani kívánt szolgáltatás/intézmény kapcsán érintett településen, régióban történjen meg a kapcsolatfelvétel az ott élő, működő baptista gyülekezetekkel, valamint kerüljön sor előzetes egyeztetésre a közelben működő baptista szolgáltatókkal, fenntartókkal. Végül az intézményrendszer fejlődésével kapcsolatos tudatosság erősítése érdekében az 500 millió Ft éves költségvetésű fenntartók vonatkozásában szükségesnek láttuk, hogy készítsenek középtávú fejlesztési tervet, amellyel összefüggő kötelezettséget szintén rögzítettük a határozat keretében. Jelen állapotban 5 ilyen terv került benyújtásra, hamarosan teljes körűen lefedésre kerülnek a fenntartók a fejlesztési tervek meglétét illetően.

A módosított határozat célja, hogy a 2017 óta eltelt időszak tanulságait beépítve elősegítse a baptista köznevelési és szociális rendszerekben lévő fenntartók gördülékenyebb együttműködését, valamint erősítse a gyülekezetek és a fenntartók közötti kapcsolatot. A felülvizsgálat engedélyezési eljárás 2021.11.04./3. számú határozat keretében került elfogadásra. A hatályba lépést követően beadott engedélykérelmek tapasztalatai alapján úgy látjuk, hogy további pontosítás nem szükséges, a kritikusabb pontok tekintetében folyamatosan felhívjuk az egyes fenntartók figyelmét a szabályozás érvényesítése érdekében, és összességében úgy látjuk, hogy a fenntartók igyekeznek a teljes körű megfelelésre. További fontos előrelépés, hogy 2023-ban minden szolgáltatási kapacitásra vonatkozóan kiadott engedélyeket – visszamenőlegesen is – megosztunk a fenntartók képviselőivel, egy erre rendszeresített online felületen, amely tovább erősíti a baptista rendszeren belüli transzparenciát és a fenntartók együttműködését.

Az intézményi területet érintő másik jelentős változás, hogy elkészült és az Országos Tanács által a 2021.11.16/8. számú határozat keretében elfogadásra került az Egyház Szervezeti és Működési Szabályzatának kötelező mellékleteként a Fenntartói ügyrend. Az Ügyrend átfogóan kezeli az Egyház alatt működő különféle típusú (gyülekezeti, szervezeti, illetve maga az Egy-

ház, mint fenntartó) Fenntartók alapításával, működésével, gazdálkodásával és ellenőrzésével kapcsolatos legfontosabb feladatokat és kötelezettségeket. Jelentős előrehaladást értünk el a 2022. év során az Ügyrend II./C/2.1.1. pontját illetően, amely kapcsán nyolc szervezet fenntartói jogokat gyakorló vezető testülete került fejlesztésre.

Végül értékeltük a háború kitörése kapcsán kialakult energiaválság intézményüzemeltetésre gyakorolt legkritikusabb hatásait, amelyekkel összefüggően legfontosabb célként az átgondolt és a lehetőségekhez illeszkedő energetikai fejlesztések ösztönzését és támogatását jelöltük ki.

Kulcsszavak: egyházi jóváhagyás, engedélyezés, szabályozás, fejlesztési terv, fenntartói ügyrend

Baptista szociális szolgáltatások

Serafin József

módszertan vezető, Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ

főiskolai docens, Baptista Teológiai Akadémia

Az előadás hangsúlya a baptista szociális szolgáltatási rendszer szervezeti, működési bemutatása volt. Összefoglaló adatok: baptista egyházhoz tartozó 12 belső egyházi jogi személy fenntartó naponta mintegy 27 ezer igénybe vevőt lát el. A munkát közel 3 ezer dolgozó végzi folyamatosan. A rendszerben több mint 260 engedélyes szolgáltató működik. Az előző év hasonló időszakához képest ez számottevő emelkedést jelent az engedélyesek számában. Ennek következtében természetesen valamelyest emelkedik a dolgozók és az ellátottak összlétszáma. A belső egyházi jogi személy fenntartók több csoportba sorolhatók, vannak elsősorban közfeladat ellátására létrejött fenntartók és gyülekezeti fenntartók, nagyon eltérő sajátosságokkal.

A baptista szolgáltatási rendszer legnagyobb számosságú célcsoportja változatlanul az idősek. Több fenntartó nyújt számukra házi segítségnyújtást, étkeztetést, valamint igen magas a bentlakásos férőhelyek száma is. Ezt követi a hajléktalanellátás, ahol az egyik szervezet, a Baptista Integrációs Központ (BIK) önmagában is az ország legnagyobb intézményei közé tartozik. Jelentős mértékű és bővülő ellátás a szenvedély- és pszichiátriai betegek nappali ellátása. Tavaly és idén a nappali ellátásban részesülők aránya folyamatosan növekedett a szolgáltatási rendszerben.

Ismeretésre kerülnek egyes szolgáltatások kapacitásjellemzői, fejlődési trendjei több éves távlatban is. Az elmúlt évek legnagyobb kapacitásnövekedését a szenvedély- és pszichiátriai beteg nappali szolgáltatás és a szociális étkeztetés könyvelte el, melyben a népkonyha egyre kisebb részt jelent. A szociális rendszer háttér szakmai támogatását a szociális módszertan látja el, sokféle tevékenység végzésével. A miniszteri kijelölést a második öt éves ciklusra is megkaptuk, melynek az első éve telt le az év elején. Néhány kiemelhető szakmai módszertani tevékenység: képzések kialakítása, meghirdetése, szakmai rendezvények szervezése, szervezetfejlesztési támogatás,

szakmai ellenőrzések végzése, szakmai kiadványok készítése, közösségi média működtetése stb. Jelenleg is folyamatban van szakmai együttműködések megerősítése, kialakítása több irányban is (Baptista Teológiai Akadémia, Schlachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet)

Kulcsszavak: egyházi szociális fenntartók, kapacitás-változás, nappali ellátás, célcsoport, módszertani munka, szociális szolgáltatás, engedélyes, baptista gyülekezet, szolgáltatási statisztika

TÁMOGATOTT LAKHATÁS

SZAKMAI

M
Ű
H
E
L
Y

2023. március 22.
szerda, 10 óra

Baptista Teológiai Akadémia
1068 Budapest Benczúr u. 31.

A plakátot Szirtes-Tankó Tünde készítette.

TÁMOGATOTT LAKHATÁS ORSZÁGOS SZAKMAI MŰHELY

Helyszín: Baptista Teológiai Akadémia

1068 Budapest, Benczúr u. 31.

2023. május 24. (szerda)

Program

10:00 Köszöntő

10:10 Mindenek előtt – TSZR percek

Támogatott lakhatás, mint szolgáltatás jó gyakorlatainak bemutatásának lehetősége az országos addiktológiai munkacsoport által szerkesztett "Szakmatámogatási füzet"-ben – *Faragó Tiborné* munkacsoport vezető/országos addiktológiai munkacsoport

ÜTKÖZŐ-PONTOK

10:20 *Völgyiné Zdolík Katalin*, megbízott vezető, Oroszlán utcai TL,
Down Alapítvány

10:30 *Lőrinczi Andrea Csilla* osztályvezető - Budapest Főváros
Kormányhivatala Gyámügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály

10:40 *Tira Rozália* intézményvezető - Új Jövő Alapítvány

10:50 *dr. Szabó Ida* szociális szakügyintéző - Pest Vármegyei
Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály
Szociális Osztály

11:10 *Réti Ferencné* független szakértő

11:20 *Turcsik László* - KELE 2015 Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft.

11:30 *dr. Andrászi-Tóth Veronika* főosztályvezető - Belügyminisztérium
Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya

12:00 Szünet

12:25 Kerekasztal beszélgetés

Moderátor: *Molnár István János* szakmai tanácsadó

- Magyarországi Evangélikus Egyház

13:50 Zárszó

Mindenek után

Különülést tart a TSZR Országos addiktológiai munkacsoportja, melyre különösen várják a szenvedélybetegek részére támogatott lakhatást nyújtó szervezetek képviselőit.

Ellátott személyek jogsérelmei a támogatott lakhatásban

Kozicz Ágnes

jogi előadó, Alapvető Jogok Biztosának Hivatala

Az alapvető jogok biztosa az általános ombudsmani hatáskörében *a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok* (így például gyermekek, hajléktalan, fogyatékos személyek) jogainak a védelmére fordít kiemelt figyelmet. Alapvető joggal összefüggő visszasság esetén *jelentésében intézkedési javaslatot* címез a jogsértő hatóság, közszolgáltató számára, illetve felügyeleti szervüknek. Az alapvető jogok biztosa jogvédő tevékenysége az alkotmánybírószági joggyakorlaton, az Alaptörvényben, az ágazati jogszabályokban, valamint a nemzetközi szerződésekben, így *a Fogyatékosággal élő személyek jogairól szóló ENSZ Egyezményben* (a továbbiakban: CRPD) foglaltakon – különös tekintettel az emberi jogi szemléletre, az emberi méltóság alapvetésére és a CRPD 1. cikkében rögzített céljára – alapszik.

Az előadó az ombudsmani gyakorlatból kiemelt négy vizsgálati jelentés megállapításain keresztül a nagylétszámú bentlakásos intézményi lét diszfunkcióira, valamint arra világított rá, hogy az intézményi férőhelykiváltás folyamata rendkívül aktuális és sürgető feladat.¹

Kiemelte az előadó, hogy *a támogató és közösségi alapú szolgáltatások gyűjteményének hiánya* megfosztja a nagylétszámú bentlakásos intézményekbe kényszerülő fogyatékos és jellemzően gondnokság alatt álló személyeket attól, hogy közvetlen lakóköznyezetük tevékeny résztvevői lehessenek.²

Az alapvető jogok biztosa elismerve a szociális szférában dolgozók helytállását a járványhelyzetben megnövekedett többletfeladataik vonatkozásában, hangsúlyozta, hogy az érintett fogyatékosággal élő személyek vonatkozása-

---

1. AJB-288/2021. sz. jelentés - Életfa III. Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye működésével összefüggésben

2. AJB-1893/2021. sz. jelentés - egy pszichoszociális fogyatékosággal élő gondnokolt személy sürgősségi gyógykezelésének időtartamával, bentlakásos intézményi elhelyezésével, a gondnoksági rendszer diszfunkciói és a közösségi alapú támogató szolgálatok hiányával kapcsolatban

sában az egyes jog- és érdekvédelmi mechanizmusok – így a panaszok törvényi határidőn belüli intézményvezetői vizsgálata – a pandémia indukálta rendkívüli helyzetben még nagyobb jelentőséggel bírnak. Rögzítette a jelentésében azt is, hogy a támogatott lakhatás szolgáltatás tárgyi feltételének biztosítása a fenntartói kötelezettség körébe tartozik, annak több éves elhúzódása az érintett fogyatékossgal élő személyek vonatkozásában alapvető joggal összefüggő visszásságot okozott.³

A magas támogatási szükségletű és emelt biztonsági feltételeket igénylő viselkedéssel élő autista személyek szükségleteihez igazodó szakmai feltételekkel rendelkező megfelelő ellátások hiánya kapcsán szintén intézkedési javaslatokat fogalmazott meg az alapvető jogok biztosa vizsgálati jelentésében.⁴

Az alapvető jogok biztosa vizsgálatának zsinórmértéke a CRPD célja – valamennyi emberi jog és alapvető szabadság teljes és egyenlő gyakorlásának előmozdítása, védelme és biztosítása valamennyi fogyatékossgal élő személy számára, és a velük született méltóság tiszteletben tartásának előmozdítása.

Kulcsszavak: emberi méltóság, CRPD, önálló életvitel, hatékony jog- és érdekvédelmi garanciák

---

3. AJB-1306/2022. sz. jelentés - Támogatott lakhatásban élő fogyatékos személy bántalmazása körülményeinek vizsgálata

4. AJB-1175/2023. sz. jelentés - magas támogatási szükségletű és emelt biztonsági feltételeket igénylő viselkedéssel élő autista személy nappali ellátásával kapcsolatban

Támogatott lakhatás megvalósítása súlyosan érintett autizmussal élő személyek számára

Jádi Krisztina

intézményvezető, Patrónus Ház Közhasznú Nonprofit Kft, Gödöllő

A Patrónus Ház családi érintettség révén jött létre, Somorjai Éva és Németh Ildikó 2016-ban alapították. Céljuk az volt, hogy létrehozzanak Gödöllőn egy 12 fős bentlakásos otthont autizmus spektrumzavarral, és egyéb értelmi fogyatékkal élő fiatalok számára. Ezzel Magyarországon megkezdődött egy hiánypótló folyamat, ugyanis ilyen érintettségű autista személyek ellátására nincsenek felkészülve az otthonok. Az intézmény 2019. augusztus 12-én nyitotta meg kapuit, és 12 autista személy kezdte meg új életét.

Lakóinkra jellemző az autizmusból fakadó összes problémakör: kommunikáció hiánya, echolália, tér és időbeni tájékozódás képtelensége, szociális kompetenciák alulműködése, rugalmatlan gondolkodás. Komoly problémákat okoznak számukra a változások, amelyek következményeképpen erős szorongás lép fel. Ragaszkodnak az állandósághoz, pánikot, viselkedési zavart okoz egy tárgy, egy bútor áthelyezése, egy új személy a megszokott környezetben. Ételekhez történő ragaszkodás vagy bizonyos ételek el nem fogadása pl. gyümölcs, burgonya, rizs. Több lakónk mozgására jellemző a sztereotip mozgás: pl. kéz rázása, idegenek számára furcsa, lábujjhegyen járás. Érzelmeiket, fájdalmaikat, nehézségeiket, szükségleteiket nem képesek kifejezni. Néhány lakónk viselkedése kényszeres – ritualisztikus. Egy bizonyos tevékenység megkezdése előtt, egy sor egyéb dolgot és viselkedést végeznek el kényszeresen, amely gyakran hosszú időt vesz igénybe. Pl. egy reggeli készülődés ideje min. másfél óra, de nehezebb időszakokban három órát is igénybe vesz. Több autista személy hiperaktív, amellyel társul az impulzív viselkedés, figyelemzavar. A Patrónus Ház Közhasznú Nonprofit Kft. a támogatott lakhatásban tíz fontos szolgáltatási elemet biztosít az igénybe vevő autista fogyatékkal élő személyek számára. A szolgáltatási elemek egy részét a támogatott lakhatás keretein belül kapja meg, egy részét pedig az Élettér Központ

Fogyatékosok Nappali Ellátása nyújtja.

A szolgáltatások nyújtása során elsődleges cél, hogy az egyén szükségleteihez illeszkedjen, személyközpontú, egyénre szabott legyen, alkalmazkodjon a meglévő képességeihez. A szolgáltatási elemek megvalósítása napirendbe épített. A napirendet PECS kártyák segítségével alkalmazzuk. Lakóink többsége napirendet használ, amelyet minden reggel a segítő rak fel számukra. A napirend nagyfokú biztonságot nyújt számukra, mert ebből látják, hogy mit fognak csinálni. A napirend az autizmussal élő emberek erősségeire épít: látható, konkrét, nem tűnékeny információkat nyújt arról, hogy mi fog történni, milyen sorrendben és hol. Ez számukra sokkal jobb előrejelzés, mint a beszéd.

Összességében a napirend alkalmazásának nagy előnye, hogy nem érti félre az üzeneteket, nem felejt el a teendőket, fel tud készülni az újdonságokra és a változásokra. Önállósága és viselkedésének rugalmassága növekszik, tevékenységei bővülnek, és csökken aggodalma azzal kapcsolatban, hogy mi fog, és mi nem fog történni vele. Érzelmi biztonságot ad, segít a későbbi önállóság kialakításában, társas helyzetekre való felkészülésre, strukturálja a teret. A tér strukturálására a könnyebb megértés, érzelmi és fizikai biztonság és a szenzoros túlterhelődés megelőzése érdekében van szükség.

Felügyelet: az otthonban élő 12, halmozott fogyatékkal élő autista fiatal számára folyamatos (24 órás) felügyeletet biztosítunk. A szolgáltatás biztosításának fő alapelve, hogy a felügyelet mértéke egyénre szabottan történjen.

Gondozás: a 12 autizmussal élő fiatal mindegyike támogató gondozást igényel. A gondozás célzott segítségi folyamat mindazon tevékenységek elvégzésében – pl.: tisztálkodás, mosdás, öltözködés, toalett használata, étkezés –, amelyeket önállóan még nem képesek végrehajtani. A gondozási folyamatok közben fontos szempont, hogy a fiatalok önállóságukat, önrendelkezésüket figyelembe vevő, megfelelő mértékű és idejű személyi támogatást kapjanak.

Esetkezelés: az otthonban az esetkezelési feladatokat az intézményvezető látja el. Intézményünkben az esetkezelés értelemszerűen mást jelent, és

más módszertannal valósítható meg az autizmus fennállása következtében.

Gyógypedagógiai segítségnyújtás: A gyógypedagógiai és pedagógiai szolgáltatásokat egyaránt a napirendbe épített foglalkozások révén valósítjuk meg. Itt elsősorban az egyéni fejlettségi szint figyelembevételével történik a fejlesztés, vagy szinten tartás. Például érzelmi kártyák segítségével az érzelmek kifejezésének elősegítése, egyszerű párosító kártyák segítségével ételek, ruhák, tisztálkodási folyamatok elősegítéséhez szükséges gyakorlatokat alkalmazunk.

Pedagógiai segítségnyújtást:

Intézményünkben a napirend megvalósítása során a segítők folyamatos pedagógiai támogatást nyújtanak, a napirendben megjelenített tevékenységek megvalósítása közben. Például, amikor az autista személyt ebédeltetjük, és elérjük, hogy ülve egyen, ne szaladgáljon evés közben, a tányért vigye ki, a szalvétát dobja a szemetesbe. A folyamat közben számos képességet, ismeretet tanítunk meg tervszerűen. Elsődleges szempont: honnan indulunk - hova tartunk!

Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás: A segítségnyújtás a következő folyamatokat támogatja; személyes tér, elsősorban lakrésze rendben és tisztán tartása, háztartási eszközök használata - működtetése, ruházat rendbetartása, étkezések előkészítése (terítés), takarítás, növények gondozása. Intézményünkben önállóan senki sem képes ellátni háztartási tevékenységet.

Tanácsadás: Adaptálva a lakó értelmi állapotához mérten, megvalósítása a problémás folyamat közben, kártyák, rajzok útján.

Étkezés: a fő étkezést a gödöllői Kalória étkeztetővel biztosítjuk. További étkezések segítői előkészítéssel történnek.

Szállítás: kirándulás, orvosi vizsgálat esetén saját hétszemélyes kisbuszunkkal biztosítjuk a szállítást.

A készségek, képességek fejlesztése tehát a napirendbe épített foglalkozások útján történik. A napirendbe négy állandó foglalkozás beépítése történt: babzsák, zene, sport, kézműves tevékenység. Minden lakó komplex

szükségletfelmérője, minden szolgáltatási elemet jelöl, kivétel a pedagógiai segítségnyújtást. Ezen az érintettség szinten gyakoriak a viselkedésproblémák, amelyeknek számos oka van, például időjárás, hirtelen fellépő betegségek, étkezés, szenzoros ingerek és élmények, gyógyszerátállítás, hormonális változások, hazamenetel (péntek), érkezés (hétfő). Legfontosabb mindennapi célunk a viselkedésproblémák megelőzése, ehhez próbáljuk a szorongás-, feszültségmentes légkört biztosítani. Mindezt magas személyzeti létszámmal tudjuk ellátni, mert vannak olyan lakóink, akik egyik pontból a másikba nem közlekednek önállóan, amit zömmel ritualisztikus kényszerek gátolnak.

Kulcsszavak: autizmus, támogatott lakhatás, szolgáltatási elemek, Patrónus Ház - Gödöllő

A Móló Támogatott lakhatás

Farkas-Régi Annamária

intézményvezető

Az 1992 óta működő Segély Helyett Esély Alapítvány a „Thalassa Ház” Pszichiátriai és Rehabilitációs Intézménye (2003), a „Tisztás” Szevedélybetegek Rehabilitációs Intézménye (2006) és a „Móló” Támogatott Lakhatás (2008) alapítója és fenntartója. A prezentáció ez utóbbi támogatott lakhatás sajátosságait mutatja be. A Móló eredeti célja szerint a Thalassa Ház pszichoterápiás programjában részt vett személyek számára (átlagéletkor 24–28 év) biztosít sajátos utógondozói ellátást, szervezett közösséget, ahol a hangsúly a reszocializáción van. A Pest megyei saját ingatlanban hét nő számára tudnak lakhatást és a következő szolgáltatásokat nyújtani:

- Szociális tanácsadás, egyéni esetkezelés
- Támogatás munkaügyi nehézségekben
- Intézményekhez való kísérés, ill. irányítás
- Családi kapcsolattartás / kapcsolatrendezés támogatása
- Konfliktuskezelés fejlesztése
- Intézményrendszerünk által egyéb szakmai támogatás (pl. szakorvosi ellátás)

A feladatellátás módja és feltételei:

- Önkéntes kérelem
- Komplex szükségletfelmérés
- Egyéni szolgáltatási terv (rövid és hosszú távú célok, kockázati tényezők, személyes funkciók helyreállítása érdekében teendő intézkedések, család és egyéb támogatók bevonásának módja)
- Megállapodás
- Egyeztetett időpontban próbahétvége a Mólóban
- A házirend és az együttélés szabályainak elfogadása,

A Móló munkáját szakmai stáb, támogató munkatársak és külső szakértők segítik. A finanszírozás több lábon áll:

- Magyar Államkincstár

- Személyi térítési díj
- Pályázati forrás
- Adományok

Kulcsszavak: civil fenntartás, támogatott lakhatás, pszichiátriai betegek, nők, reszocializáció

Sorsfordító Szolgáltató Központ Sorsok Háza Szociális Intézmény Támogatott lakhatás

Hajdu Julianna

intézményvezető, Sorsfordító Szolgáltató Központ

A Sorsfordító Szolgáltató Központ fenntartásában öt lakhatási címen biztosítunk támogatott lakhatás szolgáltatást. Kiskőrösön két ház szenvedélybetegek részére nyújt esélyt a szermentes élet kialakításához. Az egyik családi házban 6 fő szenvedélybeteg férfi vesz részt a TISZTA HÁZ programban. Ennek lényeges eleme, hogy teljes absztinencia mellett segítjük a lakókat. A programot a Bázis Addiktológiai Szolgáltatótól adaptáltuk (7621 Pécs, Király utca 21. Szakmai vezető: Horváth Tibor). A felépülés központú szemlélet kialakításával a betegségtudatra fókuszálunk. A másik házban 12 fő él. Ez a ház koedukált.

Kiskőrösön a pszichiátriai betegeknek is biztosítjuk a szolgáltatást. Egy társasház második emeletén négy pszichiátriai beteg hölgy éli életét az esetfelelősök támogatásával. 8 pszichiátriai betegnek kétszemélyes apartmanokban biztosítjuk a szolgáltatást. Kiskunhalason 10 fő él együtt egy családi házban.

Mindkét településen a lakhatáson és az esetvitelen túl biztosított a szolgáltatási gyűrű. A komplex szükségletvizsgálat eredményét figyelembe véve a szolgáltatási elemek elérhetőek. A Sorsok Háza Szociális Intézmény több szolgáltatást is biztosít. Ezek:

Tanácsadás: támogatott lakhatás részeként, esetfelelős, nappali ellátás

Esetkezelés: támogatott lakhatás részeként, esetfelelős

Készségfejlesztés: esetfelelős, nappali ellátás

Pedagógiai segítségnyújtás: család-és gyermekjóléti szolgálat

Gondozás: nappali ellátás, közösségi alapellátás

Gyógypedagógiai segítségnyújtás: család-és gyermekjóléti szolgálat

Felügyelet: nappali ellátás, közösségi alapellátás

Háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás: nappali ellátás

Az **étkeztetés** és **szállítás** szolgáltatási elemet a Magyarországi Baptista Egyház Filadelfia Integrált Szociális Intézménnyel kötött szolgáltatási szerződés alapján biztosítjuk.

Rendszeres programok

- Csoportos foglalkozások lakóknak
- Pszichiátriai és szenvedélybetegek részére
- Heti rendszerességgel
- Havi egy alkalom engedélyezett távollét
- Időtartam (kb. 60 perc)
- Passzolás lehetősége
- Dokumentáció (beszámoló, jelenléti ív)
- Aktuális téma, feladatok megbeszélése csoport előtt, majd értékelés
- Hónap utolsó alkalmán születés- és névnaposok köszöntése

Módszerek, eszközök

PSZICHIÁTRIAI ELLÁTOTTAK	SZENVEDÉLYBETEG ELLÁTOTTAK
<ul style="list-style-type: none"> • Hogy vagy kör? • Közös véleményalkotás (pl. felolvasott cikk alapján) • Szituációs játékok (pl. telefonos ügyintézés) • beszélgetések (pl. TL-t érintő aktuális témákról) • Páros és egyéni feladatok (pl. meghatározott ideig beszélni, beszélgetni adott témáról) • Feladatlapok kitöltése • Záró kör 	<ul style="list-style-type: none"> • Érzéskör • Lépés-csoportok (online Bázis Addiktológiai Szolgálat által) • AA gyűlés • Rendszeres lakógyűlések • Pszichoedukáció • Hozzátartozói konzultáció • AA irodalom feldolgozása • Önéletrajz írása • Napi leltár

- Egyéni készségfejlesztések
- Pszichoedukáció
  - Heti egy alkalommal
  - Cél: betegségtudat kialakítása, elfogadása, tünetek felismerése, tudatosítása.
- Közösségépítő programok
  - kirándulások, közös ünnepek megtartása (névnap, születésnap, karácsony, húsvét)

Kulcsszavak: Sorsok Háza, szenvedélybetegek, pszichiátriai betegek, szolgáltatási elemek, szolgáltatási gyűrű, komplex szükségletfelmérés, Tiszta Ház, Bázis Addiktológiai Szolgálat.

Elemek és értelmezések

Bódy Éva

tanári magcsoport oktató

Semmelweis Egyetem, Szociális Vezetőképző Tudásközpont

Az előadás célja, a támogatott lakhatás szolgáltatás kapcsán bemutatni három szolgáltatási elem – gyógypedagógiai segítségnyújtás, készségfejlesztés és pedagógiai segítségnyújtás – keretét, adott szolgáltató szakmai programjába való implementálását.

Az előadás az alábbi kérdésekre kereste a választ:

- Mi a szolgáltatási elem?
- Milyen viszonyban van a szolgáltatási formával?
- Adott szolgáltatási elem módszertana, tartalma mit mutat meg?

A szolgáltatási elemek önmagukban is értelmezhetők, mint egy szolgáltatás részegységei. Ezért adott szolgáltatási elem, adott szolgáltatónál betöltött pontos és konkrét tartalmát, amit keretez a jogszabály definícióval, az alábbi kihívás mentén kell megalkotni:

Egyén

- Célja
- Akadályozó és felhajtó erők azonosítása
- Eszköztár azonosítása
- Szolgáltatási terv (keret)

Szolgáltatás

- Szolgáltatási elemek azonosítása
- Tevékenységek azonosítása
- Munkakörök azonosítása

Az előadás felvezetője és gondolatébresztője volt az utána következő műhelynek.

Kulcsszavak: támogatott lakhatás, szolgáltatási elemek, közös gondolkodás, egyértelműség, más látásmód, szakmai irányok, célrendszer.

Önkéntes konferencia

2023. április 25. kedd

1068 Budapest Benczúr u. 31.

**SZOCIÁLIS
SZOLGÁLAT**

EBÉD: ÁLLÓFOGADÁS

AJÁNDÉK AZ ELSŐ 10 REGISZTRÁLÓNAK

A RÉSZVÉTEL INGYENES

”TANULJATOK MEG JÓT CSELEKEDNI” (ÉZS 1,17)

**TOVÁBBI INFORMÁCIÓ ÉS REGISZTRÁCIÓ:
SZOCIALISMODSZERTAN.HU OLDALON**

vendég:
**Csuja
Imre**

JASZAI MARI-DIJAS
SZINMŰVESZ

Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ

A plakátot Szirtes-Tankó Tünde készítette.

ÖNKÉNTES KONFERENCIA

Helyszín: Baptista Teológiai Akadémia

1068 Budapest, Benczúr utca 31.

2023. április 25. (szombat)

PROGRAM

- 09.00 Regisztráció
- 10.00 Megnyitó, köszöntő beszédek:
Serafin József, módszertan vezető, Baptista Egyházi Szociális
Módszertani Központ
Mohay Gergely főosztályvezető, Kulturális és Innovációs
Minisztérium
Durkó István misszióigazgató, Magyarországi Baptista Egyház
- 10.30 Ráhangoló – Mit jelent a szó: önkéntesség?
Interaktív játék, közreműködik Serafin József és Kereskedő Emőke
- 11.00 Interaktív előadás az önkéntes programok intézményi beindításáról.
Csordás Izabella, coach, tréner, mentálhigiénés és szervezetfejlesztő
szakember, az International Coaching Federation (ICF) tagja
- 12.30 Állófogadás
- 13.30 Az önkéntesség látható és láthatatlan költségei. Perpék Éva, PhD,
szociológus-közgazdász, Társadalomtudományi Kutatóközpont;
szerkesztő, Önkéntes Szemle
- 14.15 Kerekasztalbeszélgetés. Közreműködők:
Horváth Sándor, biztonsági szakember, programvezető,
Baptista Szeretetszolgálat
Ipolyi Dóra, PhD önkéntes menedzsment szakmai vezetője, Magyar
Vöröskereszt
Kármán Marianna, PhD, menekültügyi programkoordinátor,
Magyar Vöröskereszt; oktató, Óbudai Egyetem Humanitárius
Művelési Menedzserképzés, vezető kutató, Afrika Kutatóintézet

Perpék Éva, PhD, szociológus-közgazdász, Társadalomtudományi
Kutatóközpont; szerkesztő, Önkéntes Szemle
Serafin József, módszertan vezető, Baptista Egyházi Szociális
Módszertani Központ
Moderátor: Kereskedő Emőke, önkéntes koordinátor, Baptista
Egyházi Szociális Módszertani Központ

- 14.45 Szünet
- 15.00 Példás önkéntesség. Szervezetek bemutatkozása
1. Piros Orr Bohócdoktorok Alapítvány. Gelencsér Tünde, művészeti vezető
  2. Baptista Menedék Szolgálat. Kovács Zoltán, kuratóriumi elnök, BMA
- 15.30 Egy csepp művészet. Csujka Imre Jászai Mari-díjas magyar színművész, érdemes és kiváló művész előadása
- 16.40 „Önkéntes” teadélután, beszélgetés, találkozás tapasztalati szakértőkkel

Az önkéntesség látható és láthatatlan költségei

Perpék Éva

Szociológus-közgazdász, Társadalomtudományi

Kutatóközpont; szerkesztő, Önkéntes Szemle

Az előadás abból a problémafelvetésből indul ki, hogy míg Magyarországon az önkéntesség társadalmi jelentősége jól kidolgozott témának számít, addig (nemzet)gazdasági hasznáról, szektorális jelentőségéről alig láttak napvilágot részletesebb elemzések. Még kevesebbet tudunk az önkéntesség inputjáról és költségeiről a hazai, önkénteseket foglalkoztató szervezeteknél. Márpedig csak az inputok és költségek ismeretében lehet a döntéshozókban, az önkéntesekkel dolgozó szervezetekben és a különböző érdekeltekben igazán hitelesen tudatosítani, hogy az önkéntesek időadománya nem „ingyen munka”, hanem komoly megtakarítást, hasznot jelent a nemzetgazdaságnak. Mindezek alapján az előadás célja az önkéntesség költségeinek elemzése, egyrészt a nemzetközi szakirodalom vonatkozó eredményeinek felvázolásával, másrészt egy hazai pilot kutatás segítségével. Négy szervezet hat önkéntes programján keresztül bemutatjuk azt, hogy milyen – humánerőforrás, szolgáltatás és materiális – költség típusok és költségelemek kapcsolódnak az önkéntesek toborzásához, kiválasztásához és megtartásához.

Eredményeink egyértelműen megerősítik, hogy az önkéntes nem ingyen munkaerő. Az egyéni és szervezeti szintű költségeket vizsgáló empirikus elemzés kimutatta, hogy a humánerőforrással, az önkéntesek jutalmazásával és egyes szolgáltatásokkal kapcsolatos ráfordítások manifeszt módon és reálisabban jelennek meg a vizsgált szervezetek költségei között. Ehhez képest a materiális jellegű és a szervezeti háttérköltségek ezeknél rejtettebbek, mert beépülnek a szervezeti-fenntartási-működési költségekbe és ezért jóval kevésbé tudatosulnak. Eredményeink alapján elsősorban azt várjuk, hogy elindul a szakmai párbeszéd arról a kérdésről, hogy „ingyen munkaerő-e az önkéntes” egyfelől a hazai önkéntes szektoron belül, másfelől pedig a döntéshozókkal az önkéntes programok differenciáltabb, a rejtett költségekre is kiterjedő támogatásának átgondolására. Véleményünk szerint az önkéntes

programok inputjainak és költségeinek részletes és konkrét megjelenítése egyfelől a kormányzati, a vállalati és magán támogatók, másfelől az önkéntes programokat működtető szervezetek számára is átláthatóbbá teszi a gazdálkodást, valamint a támogatások felhasználását.

Kulcsszavak: önkéntesség inputok, költségtípusok- és elemek, humán erőforrás felhasználás, materiális és szolgáltatási költségek

Önkéntes tevékenység a Menedék Alapítványnál

Kovács Zoltán Károly

kuratóriumi elnök, Baptista Menedék Alapítvány

1984-ben a Budafoki Baptista Gyülekezet tagjaiból alakult meg a Menedék Csoport, hogy segítsen a kallódó ifjúság megmentésében. Ugyanebben az évben, önkéntesek segítségével indítottuk és tartottuk fent heti rendszerességgel a fiatalok részére a Menedék Klubot a Péter-Pál utcai baptista imaház alagsorában. Nem sokkal ezután a szomszédos házban megnyitottuk a Fiúotthont, majd a régi imaház helyén – miután újat építettünk – a Leányotthont. Önkéntesek végeztek mindent: az előkészületeket, a terveket, a fizikai munkákat, az anyagi szükségek fedezését adakozással, a gondozást, tanácsolást, felügyeletet, étkeztetést, nevelést, napi eligazítást, munkába kísérést, bevásárlást, mindent. Ebben az időben még nem létezett szociális háló vagy szociális törvény; egészségügyi intézmények és néhány időseket befogadó szociális otthon volt csak. A Menedék Csoport – nem hivatalos szervezetként – a gyülekezeti alkalmakon túl az utcán és külön klubalkalmakon is fogadta a rászorulókat.

A teljes idejű szolgálat működtetéséhez a mintát külföldről vettük át. A *World of Life* és a *His Mansion* szervezetek segítségével mi is önkénteseket készítettünk fel a hajléktalanokkal történő foglalkozáshoz. Az alapkönyvet – Larry Crabb: „Kicsoda az ember?” – a csoport egyik aktív tagjával együtt fordítottuk le, amit később a Menedék Alapítvány (1987) ki is adott. Önkéntes tanácsadóink a képzés után együtt éltek gondozottjainkkal. A projekt neve „*Adj egy évet az Úrnak*” volt. Az önkéntesek az egy év leteltével vagy visszatértek a helyi közösségeikbe, hogy tapasztalataikat felhasználva ott szolgáljanak tovább, vagy szerződéses jogviszony keretében a Menedék Alapítvány kötelekében maradtak.

Bodrogon, a volt Sárközi Nádasdy kastélyban 1988-tól táborhelyet alakítottunk ki, hogy elszakítsuk a fiúkat a fővárosi rossz kapcsolatokból. Itt Somogy megyében is önkéntesek tevékenységei és adományai által épült

fel a szolgálat. Kelet-német, nyugat-német, amerikai keresztények, magyar katolikusok, reformátusok kis csoportjai érkeztek, és együtt építettük újjá a kastélyt. Minden nap csodákat éltünk meg a különféle csoportok és családok érkezésével, a szervezésben, az étkezésben, a közösség kialakulásában és az építőanyagok beérkezésében is.

A Sárközi Nádasdy kúria újjáépült, ahol az alapítvány keretein belül létrejött a Nevelőcsaládok Közössége, ahol 5-5 gyermeket fogadtak be a családok. Főként Baranya és Békés megyéből, illetve Budapestről toboroztuk keresztény fiatal családokat a bodrogi kastélyba. Ekkor még a nevelőszülők csak ruhapénzt kaptak. Minden más önerőből, az alapítvány önkénteseinek felajánlásával és segítségével valósult meg.

Önkéntes: aki nem kényszerített, nem elvárásnak, vagy kötelességnek eleget téve cselekszik, hanem önként ad, segít, szolgál másnak. Áldoz a sajátjából, szeretetből, szívesen. Aki ellenszolgáltatást nem várva segít a megoldásban, és cselekszik.

Jézus – Isten Fia – az emberért, önként önmagát adta – jött, élt, szolgált, tanított, vezetett, adott, megmentett – mert szeretett.

Kulcsszavak: Menedék Alapítvány, önkéntes munka, Budafoki Baptista Gyülekezet, történet

A Piros Orr Bohócdoktorok Alapítvány missziójának bemutatása

Gelencsér Tünde

művészeti vezető, Piros Orr Bohócdoktorok Alapítvány

A Piros Orr Bohócdoktorok Alapítvány művészeti szervezet, melynek küldetése, hogy bohócdoktoraival humort és nevetést vigyen mindazokhoz, akiknek vidámságra van szükségük.

- Hiszünk a humor erejében, amely nehéz helyzetekben segítségünkre lehet, hogy újra megtaláljuk az örömet és a reményt az életben.
- Hiszünk benne, hogy a társadalom egészségesebbé és a világ embersége-szebbé válik, ha mi is hozzájárulunk az emberek jóllétéhez.

A bohócdoktori tevékenységet Magyarországon a Piros Orr Bohócdoktorok Alapítvány honosította meg, melyet 1996-ban az osztrák Rote Nasen szervezet alapított. Alapítványunk 2004-ben csatlakozott a Red Noses Clowndoctors International szervezethez. Közhasznú minősítéssel rendelkező alapítványunk az elmúlt negyedszázad során több mint 430 000 beteg gyermekhez, illetve több ezer idős emberhez vitte el a nevetés gyógyító erejét.

A bohócdoktorok színészi és pszichológiai háttértudással rendelkező, speciálisan képzett művészek. Munkájuk során a humort használják, ezzel nem csak a feszültséget oldják, de el is terelik a gyerekek és szüleik figyelmét a fájdalomról és a szorongásról, az általuk megteremtett pozitív légkör révén segítik a gyógyulást. A bohócjáték alapja a mélyről jövő őszinteség és a játékban megjelenő hitelesség. Ehhez magas szintű művészi munkára és elméleti tudásra van szükség, amit a bohócdoktorok speciális képzési program során sajátítanak el.

A képzési curriculum felépítése:

- Színészi alapképzettség
- A bohóctechnika, mint színházi formanyelv és játékmód
- Improvizáció, páros munka, dramaturgia
- Eszközök használata – tánc, zene, báb, hangszerek, zsonglőr eszközök, trükkök

- Pszichológia
- Egészségügyi alapismeretek
- Kommunikáció
- Szociológia

A bohóc lényege a humor az érzelmek és az emberi kapcsolódások. Ezért tud mindenkihez érvényesen szólni, mindenkit meg tud érinteni, életkortól függetlenül.

Miért a bohóc az eszköz a missziókhöz:

- Archetipikus szimbólumokkal dolgozik
- Kommunikációs formái túl vannak a verbalitás határán – a bohóc a fizikalitásban létezik és az érzelmekre hat, az érzelmi reakciókkal játszik, az érzelmek finomhangolásán dolgozik.
- Humor – meglep, áthangol, felszabadít, új perspektívát ad, kimozdít, segíti a megküzdést
- Zeneiség, ritmus – oldja a feszültséget, áthangolja a test rezgéseit.
- Tekintet-kapcsolat – őszinte és magas minőségű figyelem, kapcsolódás
- Jelenidejűség – a játék jelen idejében tart, elvonja a fókuszot a múlt fájdalomából és a jövő miatti aggodalomból származó nehéz érzésekről.
- Elfogadás – a bohóc előítéletektől mentesen tudja elfogadni a helyzeteket, amikkel találkozik.
- Fantázia – kiemel a valós környezetből és helyzetből, megváltoztatja az atmoszférát.
- Nyitott az interakcióra – a bohócjáték során mindenki szabadon dönthet, hogy nézője szeretne lenni, vagy aktívan részt szeretne venni benne.

A Piros Orr Bohócdoktorok Alapítvány művészeti programjai:

1997 óta rendszeres bohócdoktori vizitek gyerekkórházakban (Budapest, Pécs, Kaposvár, Miskolc, Nyíregyháza, Debrecen, Tatabánya, Győr, Törökbálint)

2006 óta rendszeres bohócdoktori vizitek idősek otthonában (Budapest, Leányfalu, Pécs)

2014. Zenekaraván - speciális program, zártkörű színházi előadás zeneterápiás és szenzoriális eszközökkel, halmozottan sérült gyermekek számára.

2015. Napfény Hotel - folytatásos bohóc-zsappanopera idősotthonban élők számára.

2016. Holnemvolt - esti bohócdoktori vizitek a kórházban. A bohócdoktorok az este beköszöntével az esti mesék hangulatával és a meséléssel nyugtatják meg és lazítják el a kórházban fekvő gyerekeket.

2017. Intenzív Mosoly - speciális program a műtéti előkészítések és a speciális vizsgálatok (CT, MR) támogatására. A bohócdoktorok segítenek a gyermeknek a bizalom kialakításában, és elterelik figyelmüket a beavatkozásról. A program során a bohócdoktorok szoros együttműködésben dolgoznak az orvosokkal és a nővérekkel.

2020. Cirkusz program gyermekotthonokban élők számára. A program során a bohócdoktorok gyerekcsoportokkal dolgoznak, és közös előadást hoznak létre. A program a figyelemre, az egyéni készségek felfedezésére és a szociális interakciókra helyezi a hangsúlyt.

2023. Speciális program demenciával élő idősek és autizmussal érintett gyermekek számára.

A Piros Orr Bohócdoktorok Alapítvány működésének hátterét kizárólag adományok adják: magánszemélyek támogatásának, felajánlott adó 1%-nak és a társadalmi felelősségvállalás iránt elkötelezett hazai vállalatok adományainak köszönhetjük, hogy küldetésünket már 25 éve teljesítjük megszakítás nélkül.

Kulcsszavak: Piros Orr, alapítvány, bohócdoktor, humor, mentális egészség, képzési curriculum, művészeti program, együttműködés

Szívpárna-program a Magyarországi Baptista Egyházban

Bödöné Somogyi Irén

vezető, Székesfehérvári Baptista Gyülekezet, Szívpárna készítő csoport

A szív alakú textilpárna egy gyógyulást támogató eszköz. Amerikából került Európa számtalan országába, így hozzánk is. Magyarországon a baptista gyülekezetek 2012 óta készítik. Mint a világon mindenütt, nálunk is önkéntesek által. Hazánkban több felekezet és egyéb civil csoport, magánszemély dolgozik egymást kiegészítve. A programban részt vevő baptista gyülekezetek száma több mint tizenöt, valamint a Filadelfia Integrált Szociális Intézmény. Így évente több száz önkéntes végzi a munkát. Természetesen a gyülekezeti tagokon kívül ismerősök barátok, gyerekek is részt vesznek a feladatvégzésben. Bizonyos fázisokat otthon elkészítünk (kiszabás, megvarrás.) Gyülekezetben közösen befejezzük, becsomagoljuk (tömés, bevarrás, kísérőlappal zacskóba helyezés). Általában a környék kórházába szállítjuk, az általuk igényelt mennyiséget, a megbeszélte időpontban. A kórház és a gyülekezet között személyes kapcsolat épül ki. Örömmel fogadják a segítséget. A betegek is örülnek a párnának, számtalan visszajelzést kapunk.

Mire jó a párna?

- Mellműtét után a hónalj alá helyezve csökkenti a húzóerőt, a váll feszülését
- Mérsékli a felkar dagadását, védi a műtési területet
- Lelki segítség
- Utazáskor a biztonsági öv alá helyezhető

A párna a betegek számára ingyenes, kereskedelmi forgalomba nem hozható. A kísérőlapon elérhetőségeink, a párna használatáról információ, esetleg rövid üzenet olvasható.

Anyagi támogatóink: A *Baptisták az egészségért* munkacsoporton keresztül

Szívpárna-program a Magyarországi Baptista Egyházban

---

a Magyarországi Baptista Egyház és magánszemélyek. (a munkacsoport vezetője: dr. Mészárosné dr. Seres Leila)

Kulcsszavak: Baptisták az egészségért munkacsoport, szív alakú párna, önkéntes munka, betegek, kórház

TÁMOGATOTT LAKHATÁS

SZAKMAI

M
Ű
H
E
L
Y

2023. május 24.
szerda, 10 óra

ÜTKÖZŐ • PONTOK

Baptista Teológiai Akadémia
1068 Budapest Benczúr u. 31.

A plakátot Szirtes-Tankó Tünde készítette.

Támogatott lakhatás működése a Down Alapítványnál

Néhány vitaindító gondolat

Völgyiné Zdolik Katalin

mb. vezető, Down Alapítvány, Oroszlán utcai támogatott lakhatás

A Down Alapítvány Oroszlán háza 2017 januárjától teljes létszámmal működik: 12 fiatal él egy- és kétszemélyes szobákban, amikhez közös naplali, konyha és ebédlő tartozik és biztosítja a találkozást és a közösségi életet. Az alábbiakban felsorolunk néhányat azok közül a kihívások közül, amelyekkel munkánk során találkozunk.

Finanszírozás (krízis)

1. A magas energiaárak, üzemanyagárak, élelmiszerárak miatt a Támogatott lakhatások fenntartása veszélybe került (nem lakossági áron tudjuk elszámolni, ami szembe megy az elvekkel, pl. napelem pályázat a kiadások csökkentése érdekében: mivel nem lakossági besorolás alá esünk, ezért kizáródtunk a pályázatból).
1. A normatív támogatás az idén nem emelkedett (kivéve az autisták esetében), nem követte a fent említett brutális áremelkedést.
2. Egyre nehezebb adományokat szerezni (élelmiszerbank adomány is kevesebb), kevés a pályázati lehetőség.
3. Emberhiány, fluktuáció (összefügg az alulfinanszírozással). Eredmény: alulfizetett, kimerült munkatársak, nem megfelelő szakmai munka.

Szakmaiság a szolgáltatásokon belül/kívül

1. Nincs megfelelő szakmai képzés (ahol megtanulhatják többek között a támogatott lakhatás felépítését, feladatokat, attitűdöt. Következésképpen a betanításra indokolatlanul sok idő megy el. Az alapítványnak van támogatott lakhatás képzése, de ez kevés, mivel ápoló-gondozókat képeznek, és különböző gyógypedagógiai képzések sem megfelelőek.

2. Orvostanhallgatók kötelező gyakorlata a szociális intézményekben (az alapítvány szerződésben áll a Semmelweis Egyetemmel).
3. Az egészségügyi intézményekkel az együttműködés szinte lehetetlen (nem engednek be az ügyfeleinkhez, nem lehetünk mellettük, vagy épp ellenkezőleg, azt várják, hogy mindent mi oldjunk meg.)
4. Kötelező adminisztráció nagyon sok. Középsúlyos, súlyos fogyatékosok esetében átgondolandóak a feltételek.

Élet az aktív kor után

1. A nem aktív korú, idős fogyatékos emberek további emberhez méltó támogatása nem megoldott. (amikor már állandó orvosi ellátásra szorul az ügyfél, révén, hogy a szolgáltatás nem egészségügyi intézmény nem tudja tovább otthonában ápolni.

Megoldás lenne egy olyan hibrid intézmények létrehozása, mely a szociális területet és a biztonságos egészségügyi ellátást is biztosítani tudja egy helyen.

Jogszabályok, értelmezések

- A jogszabályi változásokról, nem értesülünk időben (nem lehet napi szinten ezt is figyelni, főleg, ha nem lehet tudni miben lesz változás...)
- A jogszabályi anomáliák (ellentmondások, bentlakásos intézménynek számítunk)
- A hatóságok munkájának összehangoltsága hiányos
- NRSZ-MÁK: ellentmondások az ellenőrzésen
- Módszertani segítségnyújtás nem mindig áll rendelkezésre
- A kidolgozott elmélet nem minden esetben egyeztethető össze a gyakorlattal

Kulcsszavak: értelmi fogyatékosok, támogatott lakhatás, finanszírozás, jogi szabályozás, szakképzett munkelő, idős kliensek

Mindennapok a támogatott lakhatásban

Tira Rozália

intézményvezető, Új Jövő Alapítvány, Békéscsaba

A Békéscsabai Új Jövő Alapítvány 18 fő értelmileg akadályozott személynek biztosítja a lakhatását támogatott lakhatás keretében.

2021. 02. 03-tól az Új Jövő Házban (5671 Békéscsaba Erdő sor 9.) 11 főnek, és 2022. 07. 22-től még 7 főnek nyújtunk lakhatást a Lehetőségek Házában, Békéscsabán a Bánát utcában. A támogatott lakhatások kertesi családi házakban a belvárosban és a kertvárosban találhatóak.

Az EFOP 2.2.25.-22 pályázat keretében még 24 főnek fogjuk biztosítani a lakhatását, és a szolgáltatási gyűrű kialakításával lakóink számára a nappali ellátást, támogató szolgáltatást és házi segítségnyújtást is.

Sajnos a nyilvánosságban még mindig kevésbé ismert a támogatott lakhatás, mint szolgáltatási forma. Ahhoz, hogy ez másképp legyen, igyekszünk felkeresni, tájékoztatni a társadalom széles körét, előadásokat tartani a támogatott lakhatásról és annak sajátosságairól.

Mint mindenki más, mi is sokszor ütközünk nehézségekbe a mindennapjaink során:

- a házi orvosi ellátás területén, pl. nem rendel, nem lehet bejutni hozzá, nem reagál sem e-mailre, sem telefonhívásra,
- külső szolgáltatók leterheltek, nincs kapacitásuk, így a szolgáltatási elemek biztosítása sérül.

Megoldandó feladataink:

- minden lakó egy házi orvoshoz tartozzon,
- mi biztosítsuk lakóink számára az alapszolgáltatásokat és a
- munkalehetőséget.

Az EFOP 2.2.25.-22 pályázatnak köszönhetően, 2023 végéig realizálódik vágyunk, elképzelésünk. Sikerül kialakítani a szolgáltatási gyűrűt is, ezáltal a szolgáltatási elemeket az alapszolgáltatásainkon keresztül mi fogjuk nyújtani lakóinknak.

A szolgáltatási gyűrű hiányában nehezebb biztosítani a szolgáltatási

elemeket, külső szolgáltatók leterheltsége, kapacitáshiány és a lakók bizalmatlansága miatt.

A fejlesztő foglalkoztatás biztosítása saját szolgáltatásként, szolgáltatási gyűrű részeként szintén nagyon fontos és elengedhetetlen. Lakóink akkreditált foglalkoztatás keretében nem tudják azt nyújtani, amit elvárnak tőlük, így legtöbb esetben megszüntetik munkaviszonyukat. A fejlesztő foglalkoztatásban való elhelyezésük a szolgáltatók kapacitáshiányában nagyon nehéz, így célul tűztük ki, hogy 2024. 01. 01-től mi fogjuk megvalósítani, ezáltal biztosítani lakóinknak a munkalehetőséget.

A megfelelő és minőségi segítségnyújtás része a szolgáltatási gyűrű létrehozása és a fejlesztő foglalkoztatás biztosítása lakóink számára.

Kulcsszavak: támogatott lakhatás, értelmileg akadályozott személyek, szolgáltatási gyűrű, fejlesztő foglalkoztatás, EFOP 2.2.25.-22 pályázat

"Egymás terhére hordozzátok, így töltsétek be Krisztus törvényét." (Gal, 6,2)

SZERETETMŰVÉSZEK TÁBORA

Újoncoknak és régi motorosoknak

ÖNKÉNTES TÁBOR SZOCIÁLIS, OKTATÁSI
ÉS KARITATÍV MUNKA IRÁNT
ÉRDEKLŐDŐKNEK

2023. JÚLIUS 3-7
HÉTFŐ-PÉNTEK
A BALATON PARTJÁN

hasznos és érdekes előadások

tréning - szituációs játékok   tapasztalt szakértők

közösségépítés   kulturális programok   lelki wellness

További információ a szocialismodszertertan.hu
oldalon vagy Kereskedő Emökénél, az
onkentes@baptist.hu címen.

A résztvevők számára a szállás, az étkezés és a szervezett programok
ingyenesek, de regisztrációhoz kötöttek. Regisztrációs díj: 5000 Ft

A plakátot Szirtes-Tankó Tünde készítette.

Az önkéntesség, mint az életünket és közösségünket meghatározó alapelv.

Köszöntés

Kiss Péter

operatív igazgató, Magyarországi Baptista Egyház

A Magyarországi Baptista Egyház elnökségének nevében köszöntöm a Baptista Szociális Módszertan által szervezett Önkéntes Tábor résztvevőit és egyben szeretném az örömünket kifejezni azzal összefüggően, hogy már első alkalommal jelentős érdeklődést tapasztaltunk a tábor vonatkozásában, és azt láthatjuk, hogy mind az intézményrendszerünkben, mind pedig a szélesebb közösségünkben sokan fontosnak tartják, illetve nyitottak az önkéntes tevékenység lehetőségeinek megismerésére a szolgálat és a szociális munka vonatkozásában.

Fontosnak tartom kiemelni, milyen alapvető mértékben határozza meg közösségünket és tagjaink életét az önkéntesség a mindennapokban, és az életünk legmeghatározóbb döntéseinek vonatkozásában.

Önkéntességen alapul a Krisztus kereszttáldozatán és feltámadásán keresztül Isten kegyelméből felkínált megváltás elfogadása, és a Benne való hit, amelynek eredményeként bízhatunk az örök élet lehetőségében (János 3, 16). A Krisztus követésének önkéntes, személyes döntésen alapuló választását megjelenítő és baptista közösségünket számára kiemelten fontos gyakorlata a hitvalló, felnőtt bemelegítés, amelynek keretében – Jézus példáját követve (Máté 3,13-17) – a bemelegítkezők saját akaratukból, hitüket nyilvánosan megvallva csatlakoznak közösségünkhöz.

Végül az Egyházunkhoz tartozó gyülekezeteink életében és működésében is láthatjuk az önkéntesség alapelvének naponként történő érvényre jutását, hiszen a gyülekezeteink élete, missziója, működése, alkalmainak szervezése, valamint a gyülekezetek által kifejtett szolgálatok is döntő többségében a közösségünk tagjainak önkéntes odaszánása alapján valósul meg, s a felmerülő költségek, valamint a függetlenített személyek (például a lelkipásztorok) javadalmazása is önkéntes adományok terhére történik,

amely alapján egyházunk hitéleti tevékenységének különféle értelemben vett forrása az azt alkotó személyek önkéntes elkötelezettségén nyugszik. Utóbbit rendkívüli értéknek és erőnek tekintjük.

Azt látjuk, hogy az az erő, amely a közösségünk tagjainak elkötelezettségén és odaszánásán alapszik, nem csupán a közösségünk szervezéséhez és működésének biztosításához szükséges, hanem egy komoly lehetőséget jelent a hitéleti tevékenységünk mögé az utóbbi időszakban felzárkózó szociális tevékenységek ellátása vonatkozásában.

Szociális intézményeket és szolgáltatásokat bármely fenntartó képes működtetni a megfelelő tárgyi és személyi feltételek biztosítása esetén. Az egyházak számára akkor van igazán értelme szolgálatot kifejtetni az oktatás és a szociális intézmények fenntartásában, amennyiben valódi többletértéket tud biztosítani a szolgáltatásokkal érintett személyek és hozzátartozóik számára. Ez a hozzáadott érték számunkra – a szociális szükséglet betöltésén túl – az evangélium megosztása, és a Krisztus szeretetének közvetítése, amely leginkább közösségünk tagjainak jelenlétén és önkéntes tevékenységén keresztül valósulhat meg.

Ezen túl azonban látjuk annak is a lehetőségét, hogy az önkéntes munka az intézmények szakmai, illetve technikai működését is támogathatja. Különösen példás volt a COVID járvány időszaka során a gyülekezetek segítő jelenléte az amúgy is feszített ágazatban működő szolgáltatások megerősítésében, amely nélkül a szolgáltatások folyamatos és zavartalan fenntartása sem lett volna lehetséges a kieső, betegállományban lévő személyek hiányában.

Bízunk benne, hogy a tábor során történő tapasztalat-megosztások, workshopok és gyakorlatok, valamint a módszertan folyamatosan végzendő háttérmunkájának eredményeképpen a jövőben megerősíthetjük a gyülekezetek és az intézmények közötti kapcsolatot, és valódi többletértéket teremthetünk intézményeink ellátottainak életében az önkéntességen keresztül.

Kulcsszavak: önkéntesség, döntés, bemerítés, (erő)forrás, odaszánás

Önkéntesség – gondolatok egy fogalom margójára

Serafin József

módszertan vezető,

Baptista Egyházi Szociális Módszertani Központ

főiskolai docens, Baptista Teológiai Akadémia

Mottó: Látod tehát, hogy hite együttműködött cselekedeteivel, és cselekedeteiből lett teljessé a hite. (Jakab 2:22)

Az idézett bibliai igé a cselekvő egyház képét vetíti elénk. Az egyház cselekvése, társadalmi szolgálata sok formában megnyilvánul. Ezek egyike az önkéntes munka, közösségen belül vagy kívül. Képzelnék el az én Önkéntesem szobrát - egyik kezében ecset, másikkban könyv. Gyakori önkéntes tevékenységek az egyszerűbb fizikai munka vagy a felolvasás, a beszélgetés egyedül élőkkel. Játsszunk el mindannyian a gondolattal, hogy ki, hogyan képzelel el ezt a szobrot.

Az anabaptizmus alapelvei között is megtaláljuk az önkéntességet. A megtérést követő tudatos, önkéntes bementkezés szimbolikus jellemzője is a mozgalomnak.

Az önkéntesség azonban igen eltérő jellegű viszonyrendszerekben is megjelenik körülöttünk, pl. önkéntes véradó, rendőr, katona. Az önkéntesség tipológiája több szempont alapján megtehető, pl. munkajog, tevékenység, célcsoportok, stb.

Az önkéntesség határait feszegetve mélyebb emberi kérdések merülnek fel. Az egyén döntésének meghatározottsága örök kérdés. Miért is vállalom önkéntes munkát? A motivációim: önfogadás, megfelelési kényszer, közösségi elvárás, neveltetés, unalom?

Az idő el is moshatja az önkéntesség határait. Belefogunk valamibe, amit nem lehet abbahagyni és kényszerré válik. Megszeretjük idővel a megélhetést nyújtó tevékenységünket, és szélesebb körben folytatjuk vagy a megélhetési

szükséglet megszűnése után is.

Felkavaró az önkéntes halál határainak kérdése. Ha a halál oka és bekövetkezése szinte azonos időben van, akkor külsőleg azonosíthatóan öngyilkoságról, önkéntes halálról van szó. De ha a kapcsolat szétválk, az önkéntesség is elmosódik. Túl nagy kockázatvállalás vagy szelídebb esetben az egészségkárosító magatartás akár lassú önkéntes halálként is felfogható.

A szociális szolgáltatások szakterületén az önkéntes munka a minőségi ellátás egyik lehetséges erőforrása. Az önkéntes tevékenység fűszer a segítő munka professzionális világában.

Kulcsszavak: önkéntesség fogalma, tipológia, motiváció, időhatárok, önkéntes halál, énkép, meghatározottság, minőségi ellátás

Drog és ami mögötte van – Szenczy István narratívája

Nem a drog a probléma, én magam vagyok a probléma, én reagálok rosszul, én cselekszem rosszul, én működöm rosszul, ha droghoz jutok. Tizenegy éve dolgozom magamon, és nem másokon, egy 12 lépéses önismereti csoport programjának segítségével. Találtam egy utat, egy folyamatot és egy életmódot, a felépülésem ajándékainak sora végtelen, fejlődésem és tanulásom folyamatos: ahogy haladok előre, még több tárul fel. A kétségbeesést, mert nem használok szert, a lelkesedés váltotta fel. Egyedül nem tudok tiszta és józan maradni, kell egy szerető közösség, ami elfogad olyannak amilyen vagyok, és segít az utamon.

Drogot használtam mert nem akartam érezni - amikor leálltam, a negatív érzéseim jöttek velem tovább. Drogot használtam mert nem akartam gondolkodni - amikor leálltam, önpusztító gondolataim jöttek velem tovább. Drogot használtam, mert jól akartam működni az emberi kapcsolataimban - amikor leálltam, rossz viselkedési mintáim jöttek velem tovább. A drog és droghasználat mögött sokkal több minden van, mint valaha gondoltam volna. Ahhoz, hogy tartósan tiszta maradjak a drogtól, nekem személy szerint állandó segítségre van szükségem, életem végéig.

A segítség ott kezdődik, hogy elfogadom a segítséget. Amikor legelőször életemben szociális segítőkkal találkoztam egy drogambulancián, ahová gyógyszeres fenntartó kezelésre jártam, egyetlen egy dolog fogott meg, maradt meg bennem. A szeretet. Bármennyire is be voltam állva aktív használatom alatt, mindig emlékeztem arra, hogy mit kapok az emberektől. Volt ott egy nagyon kedves segítő, mindig leült mellénk a lépcsőre, nevetgettünk, beszélgettünk. Amikor leálltam, őhöz mentem segítséget kérni, mert emlékeztem arra, hogy hogyan szeretett. És segített abban, hogy hogyan tovább.

Kell egy szerető közösség, ami elfogad olyannak amilyen vagyok, és segít az utamon. Ahol nem mondják azt, hogy hülye vagyok, ha őszinte megosztásomban, egy gyűlésen, felvállalom önmagammal szembeni tehetetlenségemet. Terápiás értéke van annak, hogy az egyik függő segíti a

másikat. Én egyedül csak drogozni tudok. Mi gyógyulunk, de ez rengeteg lábmunkával jár, és ezt Isten sem teszi meg helyettem.

Azért használtam drogokat, hogy más ember legyek. Ma már nem akarok más lenni, felépülésem során szabadon felfedezhettem és megérthettem azt, hogy ki vagyok és mivé és kivé szeretnék válni. Amikor elkezdtem drogozni, drogfüggővé akartam válni. Most felépülő függő szeretnék lenni, ez számomra sokkal több annál, hogy nem használok napi szinten drogokat. A drogok mögött erős spirituális erők vannak, amikkel szemben erőtlen vagyok Isten nélkül. Istennel való kapcsolatomban, maga az életmód, ami megértette velem céljaimat, és megadta nekem az igazi szabadságot múltam fájdalmas emlékeitől, az állandó csillapíthatatlan büntudattól, irányítási kényszeremtől, a megszállottságotól, hogy újra előidézsem az ismerős komfortos érzést egy adaggal.

Nem könnyű megtanulni hogyan éljek a saját testemben, soha nem voltam hozzá túl kedves. Bántottam, aláztam, gyötörtem, kínoztam a testemet a drogokkal. Legnagyobb jóvátételem magam felé az, hogy tiszta és józan vagyok. Csak a mai nap, Isten erejével, reménykedem benne, hogy ez az életem végéig így marad. Ahhoz, hogy érezhessem azt, hogy a felépülésem életben van, folyamatosan viszem a Remény üzenetét a még szenvedő függőknek. Van egy álmom, hogy az egész világon egyetlen egy függő se haljon bele a függőség borzalmaiba, anélkül, hogy ne hallotta volna a Remény, a Kegyelem üzenetét.

Nem a drog a probléma, én magam vagyok a probléma, és amikor már nem vagyok probléma, az emberi kapcsolataim is helyreállnak. Megtanultam őszintének lenni, empátiát érezni és vágyani az intimitásra.

MÉGIS KINEK A KONYHÁJA?

**IV. TÁMOGATOTT LAKHATÁS
ORSZÁGOS SZAKMAI
KONFERENCIA**

2023. NOVEMBER 23-24.

**ERZSÉBET PARK HOTEL ***SUPERIOR
(3244 PARÁDFÜRDŐ, KOSSUTH LAJOS ÚT 372.)**

A plakátot Lázich Melitta készítette.

„Mégis kinek a konyhája?”
IV. TÁMOGATOTT LAKHATÁS ORSZÁGOS
SZAKMAI KONFERENCIA

Erzsébet Park Hotel ***Superior
(3244 Parádfürdő, Kossuth Lajos út 372.)

2023. november 23-24.

Program

2023. november 23. (csütörtök)

- 10:00 Megnyitó – *Serafin József* módszertani vezető
- 10:10 Aktualitások, változások – *dr. Andráczki-Tóth Veronika* főosztályvezető, BM
- 11:00 Állami fenntartású támogatott lakhatások egy kutatás tükrében – *dr. Joó Aranka* szakmai igazgató-helyettes, Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság
- 11:35 Szünet
- 11:55 A szociális szektorban zajló szemléletváltás, paradigmaváltás – *Nelhübel-Oláh Henriette* ügyvezető, Mécses Szolgáló Közösség Egyesülete
- 12:25 „Híd az ÉLETBE” – Fogyatékosok otthonából az OTTHONBA – *Kostyalik Katalin* intézményvezető, IRMÁK Nonprofit Kft.
- 13:00 Ebéd
- 14:30 Intézmény, vagy hagyod, hogy intézzem? Velem, vagy rólam? Értem, vagy érted? Vagy hogy érted? – *Apostol Viktória* szakmai vezető, Gyöngyház Egyesület
- 14:50 Egyszerűen emberi: személyi asszisztencia és szociális farm a gyakorlatban – *Jakubinyi László* kuratóriumi elnök, Szimbiózis Alapítvány
- 15:30 Szünet
- 16:00 Intézmény vs Nem Intézmény?

Csoportok:

1. asztal: *dr. Szabó Ida* – Pest Vármegyei Kormányhivatal
  2. asztal: *Tira Rozália* – Új Jövő Alapítvány
  3. asztal: *Monostori Katalin*- Egyenlő Esélyekért Alapítvány
  4. asztal: *Hajdu Julianna* - Sorsok Háza Szociális Intézmény
  5. asztal: *Herold Krisztián* - Közösségért Alapítvány a Pszichiátria Betegséggel Élők Felépüléséért
  6. asztal: *Ódor Richárd* - MMSZ Gondviselés Háza - Domb Otthon Zalaapáti
  7. asztal: *Madár Csaba* - MMSZ Országos Módszertani Munkacsoport
- 18:00 Vacsora
20:00 Bowling verseny

2023. november 24. (péntek)

Reggeli

- 09:00 Bowling verseny eredményhirdetés
- 09:15 Akadálypálya a támogatott lakhatásban - A személyközpontú segítség gyakorlati nehézségei és lehetséges megoldásai – *Német-Mikes Andrea* szakmai referens, *Slachta Margit* Nemzeti Szociálpolitikai Intézet Módszertani Igazgatóság
- 09:50 Kie a döntés joga? – *Monostori Katalin* doktorandusz, ELTE Szociológia Doktori Iskola
- 10:10 Ez az én otthonom? – kerekasztal beszélgetés
Moderátor: *Nelhübel-Oláh Henriette* ügyvezető, Mécses Szolgáltató Közösség Egyesülete
- 11:00 Szünet
- 11:20 Pódiumbeszélgetés - Vendég: *Dr. Zacher Gábor* orvos, oxyológus, címzetes egyetemi docens. Beszélgetőpartner: *Katona Gergely*, módszertani munkatárs
- 12:40 Zárszó
- 13:00 Ebéd

Állami fenntartású támogatott lakhatások egy kutatás tükrében

Joó Aranka

szakmai főigazgató-helyettes

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban SZGYF) Szociális Intézményirányítási Főosztály Szakmafejlesztési Osztálya azzal a céllal tervezte meg és bonyolította le felmérését, hogy pillanatképet készítsen a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság fenntartásában működő támogatott lakhatási szolgáltatások (a továbbiakban: TL szolgáltatás) működési jellemzőiről. A felmérés kvantitatív eszköze három online kérdőív volt, melyek tartalmukban azonos kérdéskörökre tértek ki, azonban igazodtak az egyes célcsoportok – intézményvezető/TL szakmai vezető, esetfelelős, segítő/gondozó – feladatköréhez. A kérdőívek kitöltése anonim volt.

A kérdőíveket minden olyan SZGYF által fenntartott intézmény megkapta, melyben TL szolgáltatás működik. A felmérés 2023. 04. 12. és 2023. 05. 12. között zajlott le, a feldolgozás 2023. december 31-én zárul. Összesen 408 kitöltött kérdőív érkezett be, melyből a becsült kitöltöttségi arány szakmai vezetők esetében 100%-os, az estefelelősöknél 64,8%-os, míg a segítők esetében 51,9%-os volt. A kérdőív lekérdezésében 12 vármegye volt érintett.

Az egyes kérdéscsoportok a TL szolgáltatás személyi és tárgyi feltételeit, működési formáit, és a nyújtott szolgáltatásokat, az egyes munkavállalók felkészültségét, valamint a működésre vonatkozó szakmai és személyes álláspontjukat térképezték fel. Részletes képet kívántak kapni a jelenlegi működési helyzetről.

A főbb kérdéscsoportok:

- A kitöltőre vonatkozó adatok
- Intézményi adatok
- A TL szolgáltatás fizikai körülményeire, a komplex akadálymentesség és a szolgáltatások biztosítására vonatkozó kérdések
- A TL szolgáltatási gyűű felépítése

- A komplex szükségletfelmérés alkalmazására vonatkozó kérdések
- Önellátási kérdések
- A napi tevékenység szervezésére vonatkozó kérdések
- A kapcsolati hálóra vonatkozó kérdések
- A szabadidő szervezésére, eltöltésére vonatkozó kérdések
- A dokumentálás kérdésköre
- A kitöltők véleményei (dolgozói szempontok, igénybevevői szempontok)

Előadásunkban megjelenítjük mind a pozitív, mind a negatív tapasztalatokat, észrevételeket, valamint a válaszadók által megfogalmazott javaslatokat is. Az SZGYF által működtetett TL szolgáltatásokban dolgozók szakmai és személyes tapasztalatainak összegzése hasznos problémafelvételeket, megoldási alternatívákat eredményeznek, melyek be fognak épülni a szolgáltatás további fejlesztési folyamataiba.

Az egyes kérdéskörök feldolgozásának során is több olyan pontot sikerült azonosítanunk, melyek fejlesztési javaslatként a készülő tanulmány összegzésében megjelennek.

Kulcsszavak: intézmény férőhely-kiváltás, támogatott lakhatás szolgáltatás, szakmafejlesztés, eltérő célcsoportok

Paradigmaváltás a szociális ellátórendszerben, szemléletváltás az intézményi gondoskodásban

Nelhübel-Oláh Henriette

ügyvezető igazgató,
Mécses Szolgáló Közösség Egyesülete

Hazánkban a szemléletváltozás indítói a civil szervezetek voltak, akik 1990-es években és a 2000-es évek elején létrehozták az első kis létszámú lakóotthonokat fogyatékkal élőknek. Többségében szülőszövetségek voltak. A szemléletváltás elindulását segítették külföldi pénzalapok, valamint 2000 után hazai pályázatok, később Európai Uniói források is hozzájárultak. Az állami intézmények környezetében is megjelent egy-egy lakóotthon, de akkor még a szakemberek gondolkodásában, mint az intézményi ellátás alternatívái szerepeltek. Az, hogy a teljes intézményi gondolkodásnak, szemléletnek át kell alakulni csak sokkal később, 2010 után jelent meg a szakmai közvéleményben. A nagy intézmények lebontása egy vállalás lett az EU csatlakozáskor, és stratégiai terve 2011-re készült el, amit a 1257/2011. (VII. 21.) számú Kormányhatározatban rögzítettek. A támogatott lakhatás, mint ellátási forma bevezetése az ellátó rendszerbe az 55/2013. (VII. 29.) EMMI rendeletben jelent meg.

A szakemberek nem voltak erre felkészülve, és a nagy intézményi kiváltási program 2. pályázatában, a 2016–2017-es években, amelybe 30 nagy intézmény került be, döböntek rá a változásra, ami körülöttük zajlott. Ez 3000 lakót érintett és 2200 lakó kiváltása történt meg. A szakemberek nem gondolták, hogy a döntési jogaiktól szinte teljesen megfosztott lakóknak a nagy kiszolgáltatottság, az uniformizált rendszer milyen életminőséget és mennyi szorongást, félelmet és ezek nyomán fellépő dührohamokat, nehezen érthető cselekedeteket generál. Nem volt meg a felkészítés, hogy ezt másképp lehetne és másképp kell csinálni.

A szemléletváltás lényege:

- Nagy intézményekben való gondoskodás helyett emberléptékű kis otthonok létrehozása.
- Intézményi gondozási, eljárásrendek szerinti működés helyett sze-

mélyes igények megismerése, személyközpontú gondozás kialakítása.

- Intézményi elkülönült szakellátási rendszer helyett az adott település alapszolgáltatásaira és szakembereire épülő gondoskodás.
- A gondoskodás a többségi társadalom tagjai által használt szolgáltatások helyszínein és keretében történnek meg.
- Kiszolgáltatottsági szint csökkentése a lakóknál.
- Döntési területek növekedése a lakók személyes életében.
- Önállóság növelése a lakók személyes életében.
- Az egyformán mindenkinek járó azonos gondozás szemlélete helyett a szükségletre épülő, különböző szintű ellátás.

A szakma átalakulása, az eddig elzárt otthonokban lakók beintegrálása a társadalomban egy új szakmai gondolkodást és új módszertani eszközöket kíván. A teljes szervezeti rendszernek, működésnek is át kell alakulnia. A szervezeti rendszer átalakítása hosszú folyamat, amit a szervezet vezetőinek kell irányítani, de részese minden dolgozó. 2016-2020 között az FSZK, később NFSZK munkatársai nagyon sok szakmai módszert dolgoztak ki a paradigmaváltáshoz, és összeállították a kiváltási folyamat teljes protokollját. Az előadás részeként bemutatott szervezetátalakítási modell is ennek a közös szakmai munkának a gyümölcse. Ez segítséget tud adni a szakembereknek ma is, akik meg szeretnék érteni az új eljárásokat, és szeretnék működésüket ennek megfelelően átformálni.

Mint minden változás, ez is nehéz. Vannak kockázatai és ellenzői. A változás menedzselésére fel kell készülni, elemezni kell a helyzeteket, a folyamatot meg kell tervezni, és végig kell vinni tudatos irányítással, szakmai felkészültséggel és nagy türelemmel. Olyan jövőt kell kialakítani, ahol az egészséges emberekkel azonos világban, azonos módon való élés a sérült emberek alapvető joga.

Kulcsszavak: támogatott lakhatás szolgáltatás, szemléletváltás, kiváltás, személyközpontúság

Intézmény, vagy hagyod, hogy intézzem?

Apostol András

Értelmi Sérültek Gyöngyház
Egyesületének elnöke

Apostol Viktória

Értelmi Sérültek Gyöngyház
Egyesületének szakmai vezetője

Velem, vagy rólam? Értem vagy érted? Vagy hogy érted?

Intézmény, vagy hagyod, hogy intézzem?

Institúció vagy intézményesült hospitalizáció?

Lázlapon mért jókedv és jókedvre szánt időkeret

Az életem egy intézmény? El kell engem intézni?

Elintézendő feladat vagyok?

Milyen szereplője vagyok az életemnek?

Az intézmény az életem része? vagy én vagyok az intézmény része?

Intézmény nélkül én sem vagyok? Én az intézmény vagyok?

Gazdasági bejárat, badellamosó, és csurgalék! De szép szavak!

Vizitál az orvos hezitál a lélek!

A lázlapon hol kell jelölni, ha szomorú vagyok?

Azt mondd bezárva vagyok csak szabad?

Szabad intézményben azt csinál az ember, amit szabad!

Egy nap a hajvágásnak egy nap a körmöknek... Melyik nap való az örö-
möknek? Te is megadott időkeretek között szeretsz örülni?

Azt mondták rossz vagyok és nem kapok ebédet!

Pedig én Tomi vagyok, és éhes!

Valóban ezeket jelentené az, hogy intézmény? Az intézmény alapvetően egy jogi keret. Hatóságokkal és jogszabályokkal körülhatárolt, jól definiált konstrukció. Mindezek mellett a nélkülözhetetlen jogi keretek mellett az intézmény szerintünk lehet:

- elköteleződés,
- professzionalitás,
- barátság és partnerség, dedikált tér.

Nemes célnak szentelt hely. Korlátok és falak helyett szerető, óvó, ölelő kéz is.

A közösségünk alapításakor kifejezett célunk volt az elhatárolódás a rosszul értelmezett intézményességtől. Ahol a WC az embereké és nem az ellátottaké, vagy a személyzeté. Ahol a viszony mindig mellérendelő. Olyan hely, amit, ha már muszáj hívni valaminek, akkor sokkal inkább hívjuk közösségnek, sem, mint intézménynek.

De elkerülhetetlenek a keretek. Sőt, a jól értelmezett keretek, hisszük, hogy mindenki biztonságát, méltóságát, örömteliségét és önrendelkezését is szolgálhatja. Az ember természetes közege a csoportban létezés, a méltó és partneri kapcsolatok mentén szerveződő, egymást támogató, segítő, egymásban mindig az értéket meglátó, és egymást megtartó közösség. Közösségre pedig mindenkinek szüksége van, amely független attól, hogy intézményben vagy önállóan él. Szociális értelemben pedig nem értelmileg akadályozottságtól válik valaki fogyatékosná, hanem amiatt, hogy sérül az önrendelkezése és az inkluzív szemlélet hiányában nem fér hozzá a szolgáltatásokhoz.

Hogyan tud egy intézmény közösségként működni? 20 éves tapasztalatunk alapján kijelenthetjük, hogy képes! Hiszünk az egymás kölcsönös tiszteletén, elfogadásán alapuló, egymásban mindig az értéket látó közösségek működőképességében, hisszük, hogy létezik az a fajta jól értelmezett intézmény, mely magára közösségként tekintve képes a tagjainak biztosítani a szerető, óvó, egymást a nehézségeiben megtartó, egymásban a többet meglátó minőséget, melyben mindenki képességei mentén kiteljesedhet és méltó egész életet élhet. Professzionális szakemberként az a dolgunk, hogy hidat képezzünk az értelmileg akadályozott emberek világa, és a többségi társadalom világa között, hogy a sok egymás mellett létező világ egymást megismerve és elismerve, egymásban az értéket meglátva, létrehozson egy nagyobb és folyamatosan fejlődő, formálódó inkluzív közösséget.

Kulcsszavak: közösség, méltóság, partnerség, teljesség

Híd az életbe

Fogyatékos otthonból az Otthonba

Kostyalik Katalin

intézményvezető, IRMÁK Albertirsai Idősek Otthona és Intézményei

Az IRMÁK Nonprofit Kft. fenntartóként szűk tíz éve van jelen a támogatott lakhatás szolgáltatásban. Ha arról a kérdéstről gondolkodunk, hogy ez a szolgáltatás intézmény vagy nem, a jogszabályi oldalról és a szakhatóságok megközelítésmódja alapján a válasz egyértelmű: a TL szociális intézmény. Ám vannak olyan fejlemények is, amelyek az „intézménytelenítés” felé mutatnak. A szolgáltatások területén általában és a saját szervezetünkénél is vannak ilyen változások. Az albertirsai, eredetileg önkormányzati fenntartású bentlakásos intézmény átvétele után az ellátás kibővült alapszolgáltatásokkal, a nappali ellátással és a támogató szolgálattal, ami együtt járt a lakosság felé való nyitással. Ezt követően létrejött két lakóotthonunk, ami családi jellegűt adott a működésnek, ám erre még nem lehetett azt mondani, hogy ez személyre szabott ellátás lett volna. A következő lépésben, 2014-ben, többek között a lakóotthonok átalakításával is, létrejöttek az első támogatott lakhatásaink, majd a kiváltással még tovább léptünk ebben a folyamatban. Mindez határozott elmozdulást, szemléletváltozást hozott.

A szolgáltatás felépítése:

- alapellátás: nappali ellátás, támogató szolgálat, fejlesztő foglalkoztatás
- szakellátás: támogatott lakhatás

Az intézményi működés során a következő kérdésekkel szembesültünk:

- szükségesnek látjuk a jogharmonizációt
- a szakhatóságok eltérően értelmezik a jogszabályokat
- ismeretek hiánya a szélesebb szakmai és laikus nyilvánosságban

A szemléletváltozás általunk legfontosabbnak tartott elemei:

- az életminőség javulása
- egyénre szabott szolgáltatások
- támogatott döntéshozatal
- önrendelkezés

- ellátottak személyes fejlődése

A szemléletváltozással járó emocionális dinamika – ellátottak:

- félelem, bizonytalanság
- a „kilépés az intézményből” élménye, „hazamegyünk”
- szabadság élménye, lokálisan is kibővülő kapcsolathálózat
- készségek, képességek kibontakozása

A szemléletváltozással járó emocionális dinamika – munkavállalók:

- túlféltés
- túlgondozás
- szükséges a rugalmasság
- a személyiség jelentősége, ahogy ezekhez az új folyamatokhoz adaptálódnak a munkatársak

A szemléletváltozással járó emocionális dinamika – helyi lakosság:

- ellenállás, tiltakozás
- várakozás, kíváncsiság
- távolról szemlélés, a hozzáállás akár gyökeres megváltozása
- ismerkedés – mi is minden lehetőséget megragadunk, hogy belátást adjunk a működésünkbe

Kulcsszavak: támogatott lakhatás, fogyatékos személyek, intézményi működés, szemléletváltozás, új kihívások, Albertirsa

Egyszerűen emberi: személyi asszisztencia és szociális farm a gyakorlatban

Jakubinyi László

kuratóriumi elnök, Szimbiózis Alapítvány

Az előadás első része a személyi asszisztenciával kapcsolatos tapasztalatok bemutatására fókuszált. Az alapítvány egyike annak a négy nyertesnek, akik egy pályázatnak köszönhetően 80 millió forintot nyertek egy kísérleti projektre, amely a személyi asszisztencia lehetőségét kínálja 21 miskolci fogyatékos számára tíz hónapon keresztül. A pályázat kialakításában és a program megvalósításában a Freekey mozgalom mintaként szolgált. Az alapítvány a finanszírozási részt menedzselte, egyébként a szolgáltatás középpontjában a fogyatékossgal élő személy áll, annak egyedi igényei. Az alapítvány speciális kereteket teremtett az igénybevételnek: például megbízási szerződést kötött, csak az elvégzett órák után fizetett, és csupán egy családtag bevonására adott lehetőséget. A fogyatékossgal élő személy maga választhatta ki az asszisztenseket, egy főnek maximum négy asszisztense lehet, akiknek az elvégzett munkáját is ő igazolja le. Az ápolási segítségén kívül, a legkülönbözőbb tevékenységek is beleférnek (kertészkedés, kutyasétáltatás, utazás) a nyújtott szolgáltatásba, akár 24 órás órakeretben is. Mindezzel a fogyatékossgal élő ember életminősége jelentősen javulhat, az önfenntartáson túl segítséget kap az önálló életvitelhez és gyakorolhatja az önrendelkezési jogát. Az alapítvány etikai dilemmája, hogy a program, amire vállalkozott, csupán tíz hónapon át tart, és mi lesz utána azokkal a személyekkel, akik ebben részt vettek, és bele tudtak kóstolni egy egészen más életmódba.

Az előadás második fele egy 2023. novemberében megszületett rendelet kapcsán a szociális farm témáját járja körül, bemutatva a külföldi példákat, az eddigi kereteket és lehetőségeket, ahogy eddig maga az alapítvány is működött, és azt, hogy egy húsz éves lobbitevékenység nyomán megjelenő rendelet hogyan könnyíti meg a hazai szociális farmok létesítésének és működésük feltételeit. A szociális szervezetek eddig csupán drága beruházásokkal tudtak

agráralapú munkahelyeket létesíteni. Az új jogi szabályozás révén sokkal egyszerűbb formában, nagy családi gazdaságok mintájára jöhetnek létre gazdálkodó közösségek. Remélhetőleg ezzel a lehetőséggel számos szervezet fog élni. Az előadó, aki a Magyar Szociális Farm Szövetség elnöke is, határozott törekvése, hogy különböző eszközök révén minimálisra csökkenjen a visszaélés lehetősége, és valóban működő programok segítsék a fogyatékossgal élők, hajléktalanok, szenvedélybetegek társadalmi integrációját.

Kulcsszavak: fogyatékossgal élők, személyi asszisztencia, szociális farm, életminőség, társadalmi integráció

Akadálypálya a támogatott lakhatásban

A személyközpontú segítség gyakorlati nehézségei és lehetséges megoldása

Német-Mikes Andrea

szakterületi referens

Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet,
Módszertani Igazgatóság

A „személyközpontúság“ elsőként a pszichológia tudományterületén használt fogalom, ám az 1970-es évektől a már az angolszász országok szociális ellátásban is egyre inkább teret hódító elméleti és gyakorlati megközelítés. Hazánkban viszonylag új fogalomnak számít, melyet jogszabályi szinten egyedül a támogatott lakhatás szabályozásában olvashatunk, de a fogyatékos személyek ellátásának módszertanában egyre gyakrabban kerül említésre.

Célom a támogatott lakhatás gyakorlatában előforduló gyakori szakmai dilemmák, nehézségek és ezek egyes megoldási lehetőségének bemutatása az értelmi fogyatékos és/vagy autista személyekre vonatkozóan.

A korszerű megközelítés három fő jellemzője: minden kliens egyedi, a középpontban állnak a kliens számára jelentéssel bíró célok elérése; a megfelelő szolgáltatás kulcsa az együttműködés a családdal, helyi közösséggel és szolgáltatóhálózattal; illetve fő vezérelve az empowerment, azaz a kliensek hatalommal való felruházása. Ezek a kulcsjellemzők eltérnek a hagyományos szociális szektorra jellemző gondoskodásalapú megközelítéstől, jelentős fejtrést okozva szakmai, szolgáltatásszervezési kérdések tekintetében.

Az alábbiakban összegzem azokat a szolgáltatást jellemző gyakorlatokat, melyek megvalósulása nagy valószínűséggel elősegíti a személyközpontú működést:

Kommunikáció terén

- Életkornak megfelelő, tiszteletteljes, kliens által választott megszólítás, illetve a róla történő kommunikáció módja

Napirend terén

- Egyéni ébredés és lefekvés időpontok
- Beeszelés az étel választásba, az étkezés időpontjába
- Lehetőség az „közös”, „társas” és a „magányos” tevékenységekre is
- Nincs kötelező részvétel a programokon

Életminőség terén

- Családdal történő kapcsolattartás elősegítése, akkor is, ha a család messzebb él, vagy ritkább a kapcsolat
- Hobbik támogatása, hozzáférés a kedvelt tevékenységekhez
- Szexualitás tiszteletben tartása, beleértve a párkapcsolatok támogatását
- Barátságok, párkapcsolatok létrejöttének támogatása
- Közösségi részvétel elősegítése, mely alatt elsősorban nem a lakótársakat és segítőkét értjük, hanem a közvetlen települési környezetet, közösséget.

A személyközpontú megközelítés esetében az egyik gyakori nehézség az értelmi fogyatékos vagy autista kliens bevonása a tervezési folyamatba illetve a mindennapos döntési helyzetekbe. Ennek egyik oka lehet a kliens kommunikációs nehézségei (nonverbalitás, echolália, „panaszkodás”), illetve a kliens viselkedése (pl. passzivitás vagy agresszió). Olyan esetekben, amikor a segítők nem megfelelő szakmai megoldással kezelik az adott nehézséget, a kliens elmagányosodása, regressziója illetve viselkedésproblémák súlyosbodása figyelhető meg. Nem ritka a segítők részéről direkt vagy indirekt módon alkalmazott korlátozás, büntetés, abúzus, melyek előidézhetik a kliens traumatizálódását. Ebből következően a személyközpontú megközelítés egyik kulcseleme a traumatudatos segítés.

További nehézséget jelent a szakemberek, segítők attitűdbeli hiányosságai, elmosódott kompetenciahatárai (túlgondozás, alulgondozás/elhanyagolás), melyre bevált jó gyakorlat a szakemberek érzékenyítése/képzése (fogyatékoság specifikusan), illetve abúzusmegelőzés és támogatott döntéshozatal témájában való képzése.

Jellemző nehézségek az intézményvezetés esetében: a rugalmatlan vezetői

működés; a célcsoport/team igényeire nem megfelelően reagáló szemlélet; az intézményi személethez való ragaszkodás (pl. párkapcsolatok tiltása); továbbá a szülői kompetencia kérdésének és gondnokok hatáskörének rendezése.

A szülőkkal történő együttműködés kulcsfontosságú a személyközpontú megközelítés során. A szülők nem csupán részesei a kliens élettörténetének, de egyenrangú partnerei is a szakmai stábnak. Gyakori nehézséget jelent azonban a szülők és a szakemberek eltérő szemlélete, értékrendje a kliensek életére, érdekére vonatkozóan. A szülő–szakember team együttműködésének alapfeltéte a szakemberek türelmes, empátiás, ugyanakkor objektív kommunikációja a szülővel, mely során figyelembe veszi a szülő esetleges nehézségeit (gyászfolyamat, rossz élmények, bizalmatlanság az intézményrendszerrel kapcsolatban) és hozzásegíti a szülőt a korszerű szakmai szemlélet megismeréséhez.

A személyközpontú megközelítés tehát nemcsak egy szakember és kliens között történő interakció, hanem egy többszereplős, folyamatos és rugalmasan alakított közös gondolkodás, melyben a szereplők egyenrangú félként, egymás kompetenciáját tiszteletben tartva a kliens érdekében működnek együtt.

Kulcsszavak: szociális jog, ellátási felelősség, gondoskodási felelősség, szociális biztonság

Kié a döntés joga? A támogatott döntéshozatal alkalmazásának korlátai a fogyatékos emberek bentlakásos intézményeiben

Monostori Katalin

doktorandusz, Szociológiai Doktori Iskola,
Társadalom és Szociálpolitika Program

Az előadás alapja egy doktori disszertáció, amelynek célja, hogy megvizsgálja, milyen tényezők befolyásolják a fogyatékos emberek döntéshozatali folyamatainak lehetőségeit és azoknak érvényesüléseit a fogyatékos emberek bentlakásos szociális intézményeiben.

A támogatott döntéshozatal egy olyan korszerű szociálpolitikai eszköz (jogintézmény), ami a cselekvőképességet részlegesen vagy teljesen korlátozó gondnoksági szabályozásokkal ellentétben, nem az úgynevezett helyettes döntéshozatal formájában biztosítja a döntést az érintettek életéről, életében, hanem lehetőséget ad számukra, hogy egy önmaguk által választott vagy kirendelt támogató segítségével saját maguk tudjanak döntést hozni.

A támogatott döntéshozatal intézménye olyan emberek számára nyújt lehetőséget, akik az élet bizonyos területein (pl. pénzkezelés) támogatásra szorulnak a döntéseik meghozatalában. A támogatás addig tart, amíg arra a szüksége van az érintett személynek.

A támogatott döntéshozatal elve azonban a jelenlegi hazai jogi szabályozásnál, gyakorlatnál sokkal tágabban értelmezendő. A fogalom ugyan általában a gondnokságot érintő kérdéseknél vetődik fel, a támogatott döntéshozatal elve nem egyenlő a cselekvőképességgel kapcsolatos jogszabályok, rendelkezések és gyakorlatok összességével.

A bentlakást nyújtó szociális szolgáltatások esetében kulcsfontosságú a támogatott döntéshozatal lehető legteljesebb körű érvényesítése. Jelenleg is az ezen intézményekben élő fogyatékos személyek nagyon nagy arányban vannak gondnokság alatt, ezen belül is többségük cselekvőképességét teljesen korlátozóan. Ez a szociális szolgáltatások deklarált alapelveivel, szakmai célkitűzéseivel nem korrelál.

A témában született hazai és nemzetközi szakirodalmak esetében is a jogi megközelítésű kutatások, tanulmányok vannak túlsúlyban. Ennek egyik fő oka, hogy a támogatott döntéshozatalt alapvetően jogintézményként azonosítják a szakemberek, amely az ENSZ Egyezmény megjelenésével vált hangsúlyossá. Azonban az intézményi férőhelykiváltással és támogatott életvitellel is hangsúlyosan megjelenik, amely szorosan összekapcsolódik a támogatott döntéshozatal elvével, amely nemcsak a jogi intézmény kérdéseit feszegeti, hanem kiemeli az autonómia, önrendelkezés és a támogatott döntés elengedhetetlen összefüggéseit az önálló életvitel szempontjából. Kutatásom célja, hogy a támogatott döntéshozatal jogi intézményét és a támogatott döntéshozatal elvét is megvizsgáljam abból az összefüggésből, hogy azok hogyan hatnak a fogyatékos személyek döntéshozatali lehetőségeire a bentlakásos intézményekben.

Kulcsszavak: támogatott döntéshozatal jogi intézménye, támogatott döntéshozatal elve, gondnokság, intézményi férőhelykiváltás, önrendelkezés, szociális szolgáltatások

Baptista Egyházi Szociális
Módszertani Központ